

A scenic landscape photograph of a body of water, likely a lake or a wide river. In the background, there is a dense forest of green trees. A small boat with a mast is visible on the water. The sky is blue with some white clouds. The text "Een inrichtingsplan rondom Kuinre" is overlaid on the top part of the image.

Een inrichtingsplan rondom Kuinre

Water als Inspiratie

Afstudeeropdracht Landschapsarchitectuur 2010
Deeluitwerking
Jolanda Wijffels
20 augustus 2010

Colofon

Jolanda Wijffels
Rapport samengesteld voor
de afstudeeropdracht 2010
T&L deeltijd
Hogeschool Larenstein
Begeleiding:
A.R.J. Noortman
J.A. Vlug
C. Zoon
P. Mulder

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding	7
Hoofdstuk 1 Opmerkingen over het Masterplan	9
Hoofdstuk 2 Deelgebied Kuinre en omgeving	11
Hoofdstuk 3 Kuinre in relatie tot Masterplan	12
Hoofdstuk 4 Ontwerputgangspunten	14
Hoofdstuk 5 Analyse Kuinre en omgeving	16
Hoofdstuk 6 Visie	20
Hoofdstuk 7 Structuurplan Kuinre	23
Hoofdstuk 8 Inrichting landgoed Kuinderbos	43
Bronnen	61

Fietsen langs de sloten met natuurlijke oevers in de Noordoostpolder

Voorwoord

Dit rapport is een onderdeel van mijn afstudeeropdracht in het vierde jaar van de opleiding Tuin- en landschapsinrichting aan de Hogeschool Larenstein te Velp. Het projectgebied is gekozen vanwege de interessante ligging in Nederland. Het is een overgangszone van het nieuwe naar het oude land. Het ene deel is gemaakt door de mens in de voormalige Zuiderzee. Het aangrenzende gebied bestaat uit een veengebied in de Kop van Overijssel. Hierdoor zijn er op de verschillende niveaus zoals bodem, cultuur-historisch en landbouw veel invalshoeken om naar het landschap te kijken en het zo optimaal in te richten.

Dit rapport is geschreven onder begeleiding van Cees Zoon, Adrian Noortman en Piet Mulder. Dankzij hun begeleiding en dankzij ruggensteun van mijn medestudenten heeft het rapport zijn uiteindelijke vorm gekregen. Speciaal bedank ik mijn gezin voor hun steun en vertrouwen.

Bezoekerscentrum bij het oude havenhoofd

Inleiding

Nederland kreeg internationale bekendheid met het inpolderen van nieuw land. De Noordoostpolder is één van de grote projecten die is uitgevoerd in het begin van de vorige eeuw. In het kader van het afstuderen is de grenszone bekeken tussen de Noordoostpolder en de kop van Noordwestoverijssel. Vanaf de aanleg van de polder is de vraag steeds teruggekeerd of er een randmeer moest komen. De vraag gaat met name over hoe het gebied op een evenwichtige manier ontwikkeld kan worden zodat het recreatief en economisch een stimulans krijgt. In het rapport “De grenszone van de Noordoostpolder en het Oude land – Van Zuiderzeebalade naar toekomstmuziek” werd het masterplan voor de hele zone beschreven.

In dit rapport wordt een deelgebied van de ontwerpopgave verder uitgewerkt. Er wordt ingezoomd op de omgeving van Kuinre, één van de voormalige vissersdorpen langs de oude zeedijk. In de eerste hoofdstukken wordt aangegeven hoe dit gebied zich verhoudt tot de rest van het Masterplan. Verder wordt het betreffende gebied geanalyseerd aan de hand van verschillende relevante thema's. In de hoofdstukken erna wordt met plankaarten, doorsneden aangegeven hoe het ontwerp van Kuinre en omstreken wordt vormgegeven. De natuurontwikkeling en landschapsinrichting worden beschreven en een specifiek gedeelte wordt verder gedetailleerd.

Kanovaren in de Buitenpolder

Hoofdstuk 1 Opmerkingen over het Masterplan

In het eerste deel van het Masterplan-rapport is de vraag gesteld wat er moet gebeuren om de grenszone op een evenwichtige manier te ontwikkelen. De conclusie is getrokken dat het belangrijk is om de sterke elementen van het gebied te behouden. Dit zijn onder meer de cultuurhistorische structuren van de verkaveling die het landschap een eigen karakter geven. De kansen liggen vooral op het gebied van recreatie. Als de recreatie wordt ontwikkeld zal dit leiden tot een economische stimulans voor het gebied. Er is genoeg potentie voor recreatie. Natuur en interessante routes zijn al aanwezig en kunnen nog verder worden uitgebreid. Natuur in het oude en het nieuwe land kunnen aan elkaar gekoppeld worden en zo een groter geheel gaan vormen.

Nu het deelgebied verder ontworpen wordt zijn er een aantal aanpassingen in het plan. De beoordeling van het masterplan gaf aan dat er extra aandacht moet worden besteed aan de samenhang tussen de verschillende ingrepen in het gebied. Om dit te bereiken moeten er twee vragen worden beantwoord. Wat zijn de belangrijkste dragers van het ontwerp en waarom worden bepaalde keuzes gemaakt voor het deelgebied?

Ten eerste waren volgens het masterplan de cultuurhistorie en de natuur de twee dragers. Cultuurhistorie zorgt alleen voor de structuur en moet behouden en versterkt worden. Maar het is uiteindelijk geen doorslaggevende drager. Voortschrijdend inzicht laat zien dat de belangrijkste vormgevers voor het plan de waterplassen en de nieuwe waterverbindingen zijn. Met dat nieuwe water zijn er meer mogelijkheden voor de natuur om zich verder te ontwikkelen. Uiteindelijk zorgt de ontwikkeling van water en natuur ervoor dat er meer recreatie komt. Aanleg van recreatieve voorzieningen zoals een picknickplek stimuleren dit nog extra.

Ten tweede zijn er een aantal keuzes die voor het deelgebied van belang zijn. Is het verstandig om een heel omvangrijke recreatieve ontwikkeling in gang te zetten? Vanwege de schaalgrootte gaat de voorkeur uit naar een geleidelijke en kleinschalige groei van de recreatie. Dus er wordt niet gekozen voor grote voorzieningen met grote publiekstrekkingen, veel horeca, en grote parkeerplaatsen. Als nieuw element wordt een landgoed met horecafunctie en een bezoekerscentrum annex theehuis aan het water toegevoegd.

Passend bij het kleine dorp Kuinre krijgt de natuur in de buitenpolder meer ruimte. Hierbij wordt het in het masterplan geplande golfterrein niet verder uitgewerkt. Ter aanvulling op de bestaande recreatie in het Kuinderbos komen wel meer mogelijkheden voor fietsen, wandelen en kanovaren.

In het masterplan werd gesproken over recreatief wonen bij onder meer Kuinre. Ook hier wordt de keuze gemaakt om geen grote opvallende projecten te starten. Er komt alleen kleinschalige nieuwbouw die passend in het landschap wordt aangelegd en niet de oorspronkelijke patronen aantast. Nieuwe inzichten leiden ertoe dat het wonen nu voor meerdere doelgroepen (starters en senioren) bedoeld zal zijn.

Wandelen op het vlonderpad in de Buitenpolder

Hoofdstuk 2 Deelgebied Kuinre en omgeving

Uit het hiervoor besproken Masterplan bleek al dat de omgeving van het oude Zuiderzeedorp Kuinre potentie heeft voor recreatie en natuur. Momenteel ligt Kuinre wat afgezonderd in het landschap. Het ligt op de grens van de Noordoostpolder(hierna NOP) en het oude land. Het heeft geen functie meer als havenstadje, een meer of waterplas van betekenis ontbreekt. De omgeving bestaat uit een verscheidenheid aan belangrijke natuur: bos, veenweidegebied en agrarisch landschap.

Kuinre is een knooppunt van wegen, waterlopen en de oude zeedijk. Het is een aantrekkelijk gebied waar verschillende ontwikkelingen samenkomen. In de hoofdstukken hierna wordt besproken hoe de omgeving van Kuinre verder wordt ontworpen.

afb. 2.1 In deze afbeelding zien we het totale Masterplan waarbij het deelgebied omcirkeld is

Hoofdstuk 3 Kuinre in relatie tot Masterplan

Om beter te begrijpen wat de functie van Kuinre en de relatie met de omgeving is wordt op een hoger schaalniveau een aantal thema's uit het Masterplan uitgelicht. Natuurontwikkeling

Het Kuinderbos en het Voorsterbos zijn twee ecologisch belangrijke bosgebieden in de Noordoostpolder (zie afb. 3.1). Men wil deze aan elkaar verbinden zodat bepaalde dieren van het ene naar het andere bos kunnen trekken. Momenteel is de agrarische polder tussen deze gebieden een barrière. Het doortrekken en verbreden van de Marknesservaart is hiervoor een oplossing. Het aanleggen van brede natuurlijke oevers langs die vaart zorgt voor de ecologische verbindingen. Verder wordt het agrarisch gebied tussen het Kuinderbos en het veenweidegebied natter gemaakt. Daardoor wordt de ecologische verbinding naar de Weerribben versterkt.

Recreatie in de grenszone

Het gebied rondom Kuinre is een van de recreatieve bestemmingen in het gebied. (zie afb. 3.2) In de omgeving van Kuinre is het Kuinderbos al een belangrijke recreatieve bestemming. Hier komen inwoners uit Emmeloord en Kuinre naar toe. De riviertjes de Tjonger en de Linde zijn aantrekkelijk voor waterrecreanten; de boten kunnen aanmeren in de kleine haven van Kuinre. Vooral vanwege de ligging langs de provinciale weg kan Kuinre een knooppuntfunctie vervullen.

Water

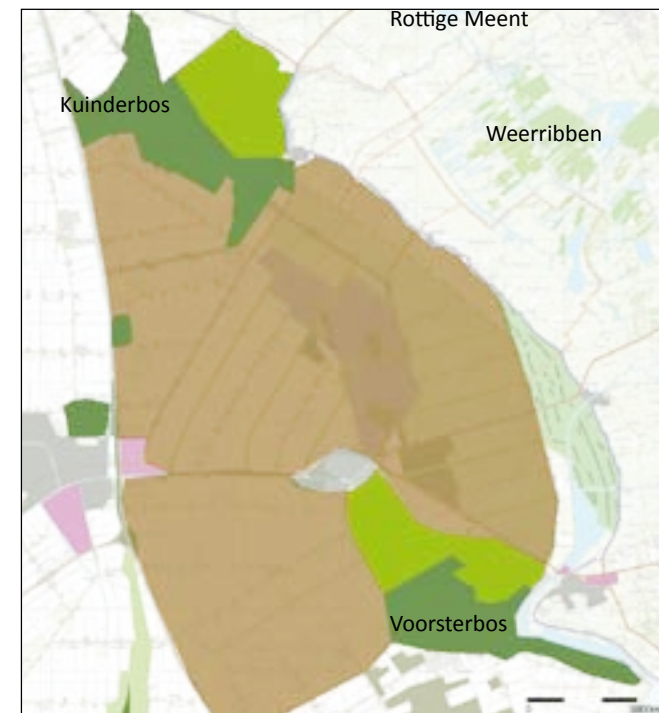
De Noordoostpolder is ingepolderd en heeft daardoor een bijzondere waterhuishouding. Op een aantal plek-

ken zijn er gemalen die het water de polder inpompen. (zie afb. 3.3) De pijlen geven aan in welke richting de stroming van het water is. Overal in de polder zijn kleine stuwen waarmee het waterpeil in sloten en tochten wordt geregeld. Doordat er hoogteverschillen zijn tussen het oude en het nieuwe land is het moeilijk om rechtstreekse vaarroutes te maken. Tot nu toe was er geen directe verbinding tussen Kuinre(Overijssel) en Marknesse(NOP). Met een nieuwe sluis en een nieuwe vaargeul zal er nu een verbinding komen die ook voor recreatievaart kan worden gebruikt.

Landschappelijke elementen

Een belangrijk element is de oude zeedijk die door het hele gebied loopt (zie afb. 3.4). In Kuinre valt de dijk minder op, maar buiten het dorp slingert de voormalige zeewering zich door het landschap. De streek is voornamelijk vlak. De Noordoostpolder bestaat louter uit agrarisch landschap. Met uitzondering van de twee bossen. Het oude land bestaat uit veenweidegebied dat twee functies heeft namelijk veeteeltgebied en natuurgebied. De Weerribben vallen vanuit de verte op door de beplanting met riet en nat bos.

Ten noordwesten van Kuinre ligt de Buitenpolder, die is ingeklemd tussen de oude zeedijk en het Kuinderbos. Dit gebied is bijzonder omdat het al veel vroeger is ingepolderd. Het heeft dezelfde bodem (veengrond) als het oude land, maar qua structuur past het bij de Noordoostpolder. Wat Kuinre bijzonder maakt is dat bij dit dorp verschillende elementen samenkomen. Het bos, het open agrarisch landschap, de waterlopen, de oude zeedijk en het veenweidegebied.

afb. 3.1 Natuurontwikkeling

Legenda

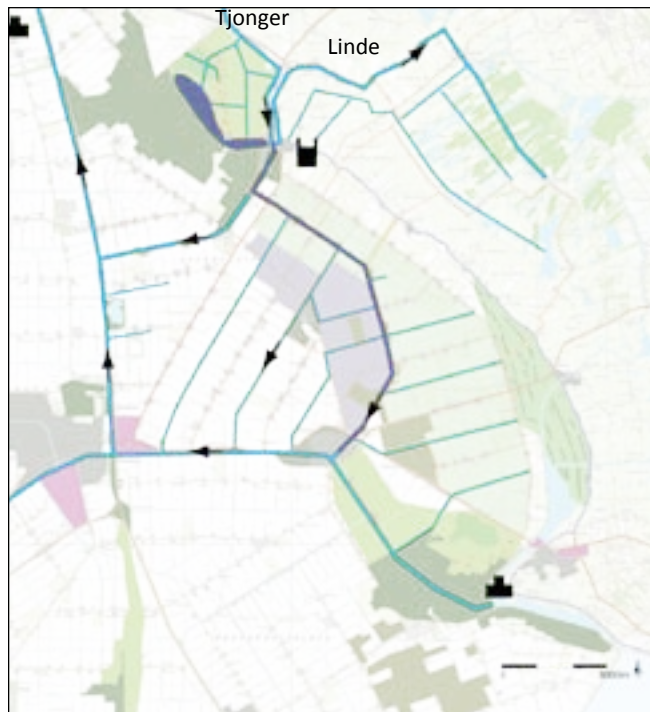
- bestaand bos
- nieuwe natuur
- polder als barriere voor ecologie

afb. 3.2 Recreatie in de grenszone

Legenda

- gebied met recreatieve waarde
- recreatief water
- belangrijkste verbindingen

afb. 3.3 Water

Legenda

- gemaal
- stuw bij Kuinre
- stroming water
- bestaand water
- nieuw water

afb. 3.4 Landschappelijke elementen

Legenda

- oude zeedijk
- agrarisch land NOP
- bos
- veenweidegebied
- natuur veenmoeras

afb. 4.1 Kuinre en omgeving

Hoofdstuk 4 Ontwerputgangspunten

Voor Kuinre en omstreken is aan de hand van een aantal kernpunten uit het masterplan een opgave geformuleerd.

Doelgroep

bewoners van Kuinre
recreanten uit Emmeloord
recreanten van buiten het gebied

Programma:

Natuurontwikkeling
(water, veennatuur, natuurlijke oevers, erfbeplantingen)
Recreatie bevorderen
50 woningen (starters, recreanten en senioren)

Doelstellingen:

Natuurontwikkeling in de Buitenpolder
Natuurontwikkeling langs oevers in de NOP
Behouden van kleinschalige agrarische functies
Behouden van agrarische functies in de NOP
Stimuleren van nieuwe functies in de NOP
Waterrecreatie uitbreiden en stimuleren
Recreatieve voorzieningen uitbreiden
Kenmerkende landschapsstructuur behouden
Woningen in de NOP bij Kuinre
Woningen in de Buitenpolder bij Kuinre
Woningen bij de haven van Kuinre
Woningen in het Kuinderbos op een landgoed

Varen in de Noordoostpolder

Cultuurhistorische boerenschuur op een boerenerf

Huizen in de oude kern van Kuinre

Hoofdstuk 5 Analyse Kuinre en omgeving

Waterlopen en verkaveling

De aanwezigheid van vele waterlopen (sloten, tochten) bij Kuinre geeft het landschap een zeer eigen karakter (zie afb. 5.1). Duidelijk is het verschil te zien tussen de verkaveling in de Noordoostpolder en het oude land. De riviertjes de Linde en de Tjonger lopen door tot Kuinre. De Kuinrese vaart houdt op bij de burcht. Er is kortom geen enkele behoorlijke waterverbinding vanuit Kuinre naar het zuiden.

De buitenpolder ten noordoosten van het Kuinderbos heeft met dit bos weinig verbindingen. De zeedijk aan de noordzijde scheidt de buitenpolder van de rest van het veenweidegebied.

Structurerend groen

Het voornamelijk open landschap in de omgeving van Kuinre bevat een aantal opvallende groene elementen (zie afb. 5.2). Allereerst het Kuinderbos dat vlak na de aanleg van de NOP is aangelegd op minder vruchtbare grond. Het bos heeft aan alle kanten strak afgebakende randen die passen bij die van de polder. In Kuinre zijn enkele hoofdwegen en een paar kleinere straten voorzien van straatbomen. Rond twee kleine wielen in het oosten van het dorp is wat groen in de vorm van gras en struikbeplanting. Een duidelijk waarneembaar groen element in de buitenpolder en de Noordoostpolder is de erfbeplanting rondom de boerderijen. Hierdoor ontstaat er een regelmatig patroon van groen in het landschap.

Bestaande bebouwing en cultuurhistorie

Er zijn verschillende bebouwingseenheden (zie afb. 5.3) in Kuinre te vinden. In het dorp is nog de oude kern te herkennen met de lintbebouwing. De voorkant van de huizen is duidelijk gericht naar de oude straat. De pro-

vinciale weg die later is aangelegd ligt tegen de achtertuin van deze huizen. Ten behoeve van de uitbreiding van huizen is om een bestaand wiel heen een typische jaren zestig woonwijk gebouwd. Een klein bedrijventerrein is als het ware aan de woonwijk vastgeplakt. Alleen aan de oostrand is contact met het omliggende landschap. De westrand ligt met de achterkant tegen de provinciale weg aan. Door al deze factoren heeft het gehele dorp weinig relatie met de omgeving. Daardoor ligt ook het haventje tamelijk afgezonderd van het centrum van Kuinre. Vlakbij deze haven is één straat met nieuwe huizen gebouwd. Buiten het dorp in de NOP liggen de opvallende boerderijblokken. Her en der trekken de oorspronkelijke grote grijze schuren nog de aandacht. In de buitenpolder links van Kuinre liggen ook boerderijen verspreid langs de polderwegen.

Recreatie en verblijfsmogelijkheden

Op een paar plekken buiten Kuinre is verblijfsrecreatie (zie afb. 5.4) mogelijk in de vorm van kamperen. In het dorp zijn enkele gelegenheden waar je kunt eten. Opvallende bezienswaardigheden zijn het kerkje en de waag langs de historische straat. De watertoren is verder een aantrekkelijk punt. In het bos zijn een paar plekken om te bezoeken namelijk het oude havenhoofd (aan de rand) en de historische burcht.

Er zijn een paar wandelroutes en fietsroutes. Mountainbiken is een extra attractie bij de burcht. Kanovaren kan momenteel over de Linde en de Tjonger. Erg veel voorzieningen zijn er nu nog niet. Bijvoorbeeld op het gebied van wandelen en kanovaren kunnen er nog meer faciliteiten komen.

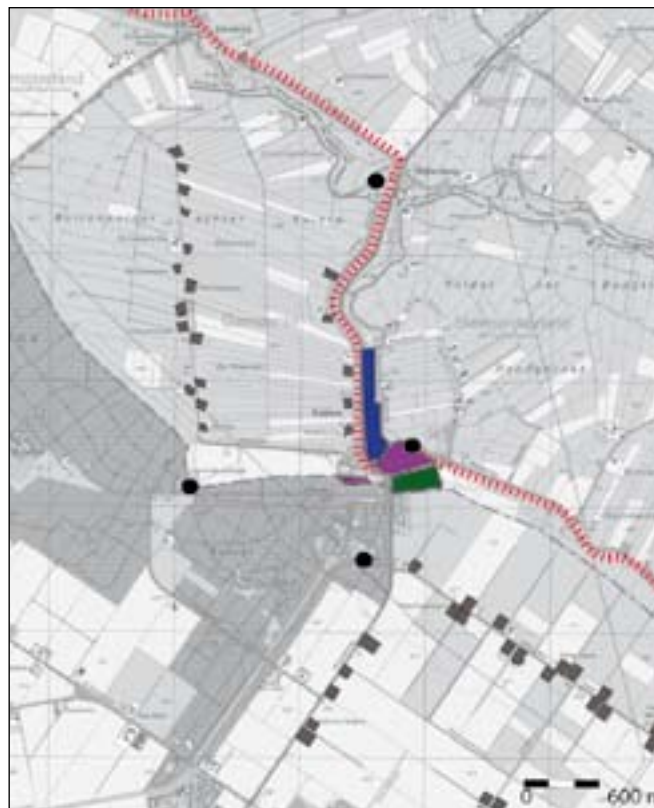
Waterrecreatie met plezierboten is al mogelijk over de riviertjes. Aanmeren kan in Kuinre in de kleine haven. Een verbinding met het zuiden zou de recreatieve waarde zeker vergroten.

afb. 5.1 Waterlopen en verkaveling

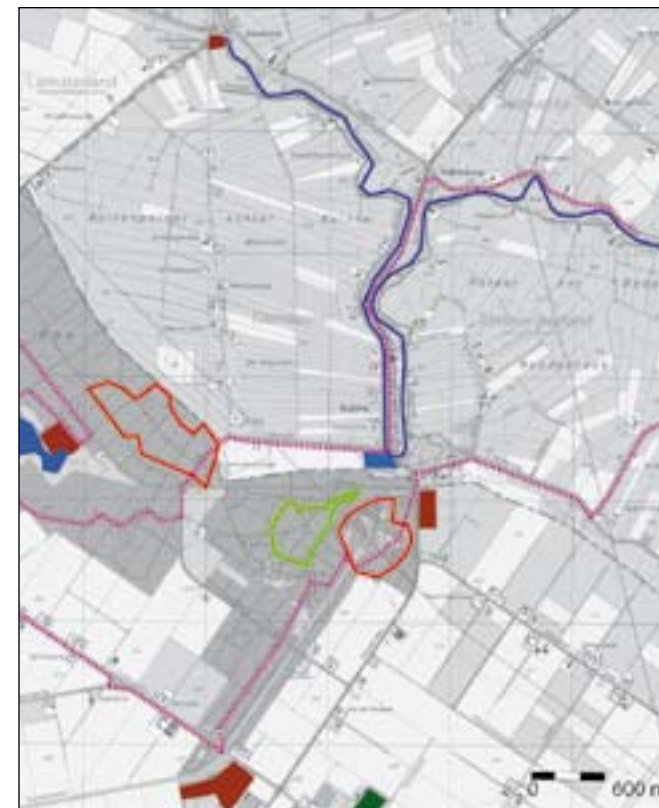
afb. 5.2 Structurerend groen

afb. 5.3 Bestaande bebouwing en cultuurhistorie

Legenda

	boerenerven		bedrijventerrein
	oude kern Kuinre		oude zeedijk
	nieuwere woningen		cultuurhistorische plek

afb. 5.4 Recreatie en verblijfsmogelijkheden

Legenda

	fietsroute		verblijfsrecreatie
	wandelroute		haven Kuinre
	mountainbike		orchideeenhoeve

5.1 Het peil van het water in de Noordoostpolder

Omdat er een aantal belangrijke ingrepen met betrekking tot het water zal worden gedaan in het opdrachtgebied is het noodzakelijk om daar wat dieper op in te gaan. De verdere uitwerking van de technische aspecten op het gebied van waterhuishouding valt buiten het kader van dit rapport.

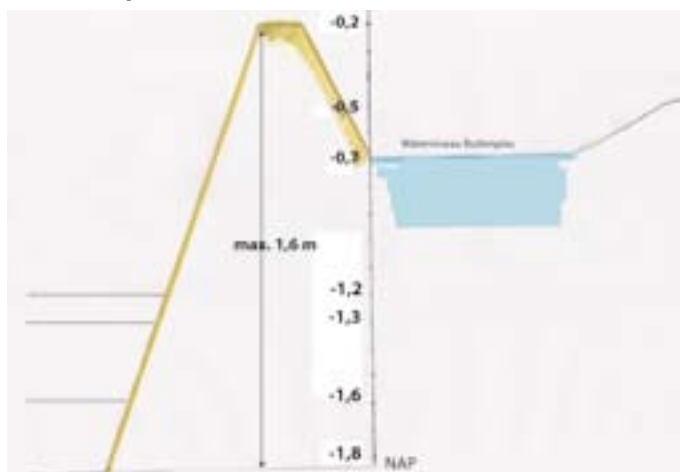
Omdat de polder is aangelegd op de voormalige zeebodem ligt deze een stuk lager dan het oude land. Hierna wordt aangegeven wat de verschillen in hoogtes zijn tussen de polder en het oude land. Op de kaart is te zien dat het peil steeds lager wordt van noordoost naar zuidwest. Bij het aanleggen van een plas dient er een dijklichaam te worden gebouwd aan de zijde van de NOP. Dit om te voorkomen dat het water wegstroomt richting het IJsselmeer. De hoogte van zo'n dijkje zal aan de kant van het Kuinderbos maximaal 1,60 meter zijn. Op sommige plekken kan worden volstaan met een dijk van geringere hoogte omdat er sprake is van wisselende hoogtes in het gebied.

Kuinderbos
gebied grensend aan
wisselende hoogtes

toekomstige dijk
max. hoogte 1,6 m

toekomstige plas

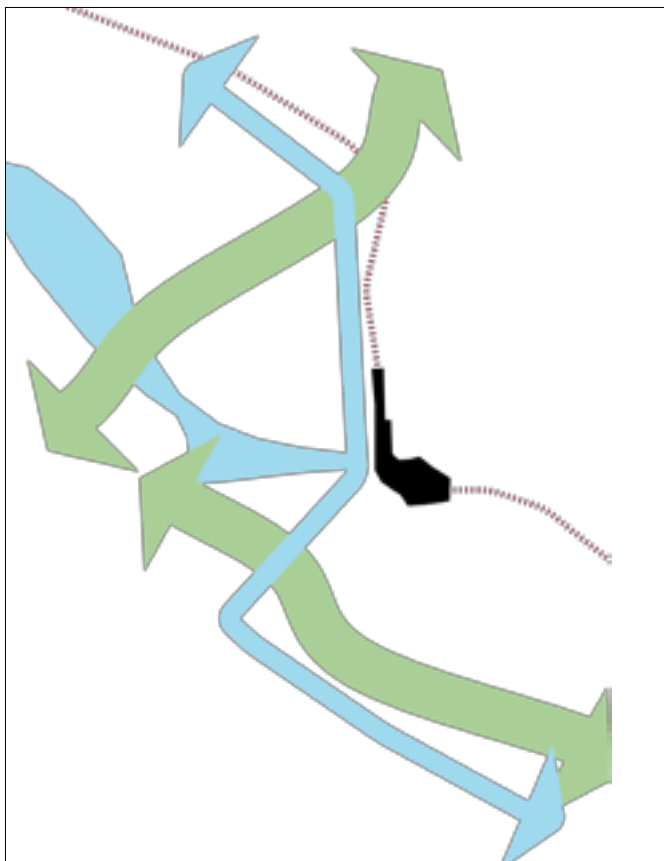
Buitenpolder

afb.5.5 Schematische weergave dijk tussen Buitenplas en Kuinderbos

afb. 5.6 Hoogtepeilen in het oude land en de noordoostpolder

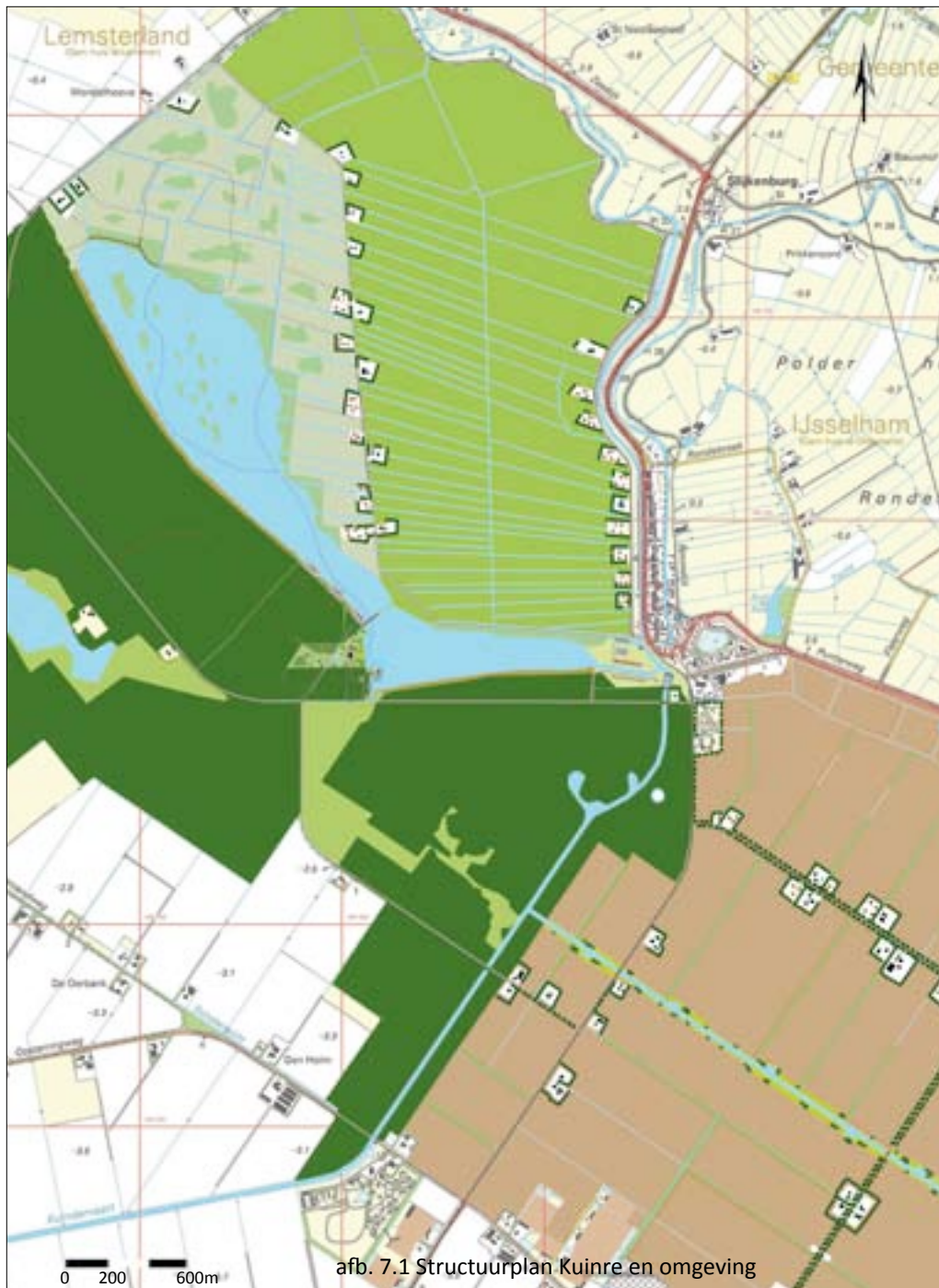
afb. 6.1 Concept Het water is de drager voor de ecologie en de recreatieve ontwikkeling. Dit wordt weergegeven door de groene pijlen: ecologische verbindingen de blauwe pijlen: nieuwe waterverbinding

Hoofdstuk 6 Visie

Kuinre wordt de schakel tussen de Weerribben, de Rottige Meent en de Noordoostpolder. Het oude Zuiderzeedorp verandert van een geïsoleerde plaats in een verbindende factor binnen de streek. Het zal een recreatief en kleinschalig knooppunt worden van waterwegen en recreatieve routes. De cultuurhistorische elementen zoals de historische lintweg in Kuinre en het havenhoofd blijven behouden.

In de grenszone is water een belangrijke drager. Door middel van water krijgt Kuinre een verbinding met de Noordoostpolder. Het gebied bij Kuinre zal een flinke impuls krijgen door het toevoegen van deze verbinding. Langs de nieuwe verbinding en langs de sloten in dit deel van de Noordoostpolder zullen natuurlijke oevers zorgen voor nieuwe ecologische verbindingen door het agrarische land. Hiervan zullen doelsoorten profiteren die zich richting het Voorsterbos kunnen begeven. Daarnaast komt er nieuw water ten noordoosten van het Kuinderbos. Deze langgerekte plas en de nieuwe natte natuur zorgen voor een ecologische verbinding naar het veenweidegebied. Ook hier zullen dieren, vogels en andere soorten gebruik van maken.

Het Kuinderbos zal door de uitbreiding met water, moerasnatuur en het nieuwe landgoed extra recreatieve betekenis krijgen voor recreanten. Door uitbreiding van de recreatie en verbetering van het fiets- en wandelnetwerk zal de omgeving van Kuinre aantrekkelijker worden voor recreanten en dagjesmensen. Nieuw wonen zal ingepast worden in de vorm van Boeren-erfhuizen. De sfeer en charme van het wonen op het platteland wordt beleefbaar terwijl het oorspronkelijke landschap behouden blijft.

Legenda

Oude zeedijk

Bestaande bebouwing

Nieuw water in Buitenpolder
genaamd de Buitenplas

Nieuwe vaart bij Kuinre

Verbrede Marknesservaart met
natuurlijke oevers in NOP

Nieuw havengebied Kuinre

Nieuw wonen in Buitenpolder

Nieuw wonen aan het water

Hoofdstuk 7 Structuurplan Kuinre

Nieuw wonen in NOP

Nieuw landgoed

Vernatting en nieuwe natuur in Buitenpolder

Sloten met natuurlijke oevers

Nieuwe kanoverbinding Buitenplas met Linge

Wandelroute in Buitenpolder

Kanoroute Buitenplas

Aan de hand van de visie is een verder ontwerp gemaakt voor het gebied rondom Kuinre. De analyse gaf de benodigde handvatten voor de inrichting. Water is de doorslaggevende drager van het ontwerp. Het vormt een raamwerk voor de nieuwe elementen.

De nieuwe waterverbinding

Als in het gebied de waterverbinding wordt gemaakt tussen Kuinre en de vaart richting Vollenhove ontstaat een nieuwe recreatieve vaarroute die twee voormalige zuiderzeedorpjes met elkaar verbindt. Het is mogelijk om vanaf het water de omgeving tussen Vollenhove en Kuinre te ervaren. De nieuwe waterweg stroomt door de polder met zijn typerende NOP-verkaveling en gaat dan het bos in. In het bos passeert men de ruïne van de Burcht van Kuinre. Aan de rand van het bos ligt de sluis die weer voor een overgang van besloten naar open gebied zorgt. Eenmaal de sluis gepasseerd ligt het vrije land van de Buitenpolder en de Buitenplas in het vooruitzicht.

De langgerekte plas langs het Kuinderbos

Combinatie van natuur met verschillende belevingswaarden leidt tot een sterkere gebiedsontwikkeling. Daarom zal het bestaand bos worden gecombineerd met water. Toevoegen van water levert een bijdrage aan volwaardig recreatie en natuurontwikkeling. Naast wandelen en fietsen kan er aan in de toekomst aan waterrecreatie worden gedaan.

De plas heeft een relatief hoge ligging maar de plaatsbepaling is mede ingegeven door de plek van de kuststrook. Waar nu het bos ligt was vroeger water. De grens ligt op de overgang tussen 2 bodemsoorten. De linkeroever van het water wordt een begrenzing (de al bestaande strakke lijn) tussen de NOP en het oude land.

In vroeger tijden was de ingang van de haven aan de westkant van Kuinre. De vissersboten voeren langs het havenhoofd naar Kuinre toe. Door de nieuwe plas wordt het havenhoofd weer verbonden met het Zuiderzeedorp.

Natuurontwikkeling

Uitbreiding van de natuurlijke gebieden is een belangrijke voorwaarde voor het ontwerp. Dit gebeurt zowel bij de Buitenplas als in de NOP. Het gebied tussen de Buitenplas en de Linge wordt zo ingericht dat doelsoorten een verbinding naar de vlakbij gelegen moerasgebieden krijgen. In de NOP komt rondom de nieuwe Marknesservaart nieuwe natuur in de vorm van ecologische oevers waarlangs dieren zich kunnen bewegen. Ook de sloten worden verbreed en meer natuurlijk gemaakt zodat ook hier doelsoorten van kunnen profiteren.

Boerenerven en erfbeplanting

Het regelmatige patroon van boerenerven past in het gebied en dient behouden te worden. De nieuwe bebouwing op de erven zal dit beeld niet gaan verstoren. Bebouwing dient binnen de erfbeplanting te blijven. De erfbeplanting zal waar nodig uitgebreid en aangevuld worden om het beeld nog meer te versterken.

De thema's ***natuurontwikkeling, ingrepen in het landschap, beheer, bebouwing en recreatie*** worden in dit hoofdstuk verder uitgewerkt.

afb. 7.2 Veranderingen in het landschappelijk beeld

afb. 7.3 Water als drager van het ontwerp

7.1 Natuurontwikkeling

In de omgeving van Kuinre zien we een enorme openheid in het landschap. Dit is een bijzondere kwaliteit die een groot contrast vormt met het Kuinderbos en zijn massieve randen. Uitbreiding van het bos ligt niet voor de hand omdat het in die openheid direct zou opvallen. Water en natte natuur zijn bij het bos aanvullingen die de openheid niet aantasten. Water en nieuwe natuur hebben bovendien een toegevoegde waarde voor de recreatieve mogelijkheden.

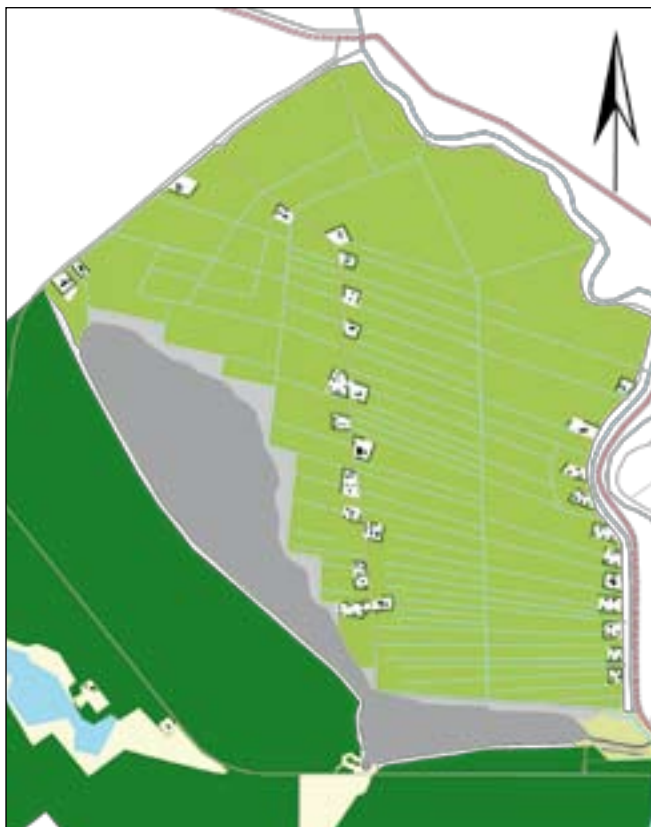
Niet overal in het gebied zullen ingrepen worden gedaan. Het zuidwesten van het deelgebied wordt met rust gelaten dit is immers niet meer de grenszone van de NOP. Het noordoosten van Kuinre is al een waardevol gebied met kleinschaligere en afwisselende veenweidenatuur. De gebieden die met nieuwe ingrediënten worden ingericht liggen in het zuidoosten en het noordwesten. Uit de analyse en het masterplan bleek dat daar de meeste potenties liggen. (zie afb. 7.2)

7.1.1 Ontwikkeling natuurgebied Buitenpolder

In de Buitenpolder is er nu voornamelijk agrarisch gebruik van de grond. Een aantal sloten zorgt tezamen met een gemaal ervoor dat het land niet te nat wordt. In de hele polder is er sprake van wegzijging van water richting de Noordoostpolder. De grondwatertrap in de hele polder is III. Dit wil zeggen dat als het water vastgehouden wordt met stuwen het gebied flink natter zal worden. De agrarische functie verdwijnt. Volgens het ontwerp zal het gehele stuk bij de nieuwe plas worden omgezet in nieuwe natuur. Deze ontwikkeling is ingrijpend en dient in samenspraak met de verschillende belangengroepen te worden gerealiseerd.

Er worden afspraken gemaakt met de boeren over de verkoop van hun agrarisch land en hun boerenerven. De plassen worden uitgegraven. De linkerplas wordt ongeveer 2 meter diep. Omdat de rechterplas ook geschikt wordt voor pleziervaart krijgt deze een diepte tot 3 meter. De grond die vrijkomt bij het graven, bestaat voor een deel uit zand en het andere deel uit zeeklei. De zeeklei zal worden afgevoerd naar het Kuinderbos waar het zal worden gebruikt om bepaalde delen op te hogen van het nieuw te bouwen landgoed. Het zand zal in de Noordoostpolder voor ophoging van de landbouwgrond worden gebruikt. De grond aan de oostkant van de linkerplas wordt 20 cm afgegraven overeenkomstig het aanwezige verkavelingspatroon. Door het afgraven wordt de bovenste laag bemeste landbouwgrond verwijderd. Dit vergroot de diversiteit van de vegetatie. De sloten in het gebied worden verbreed tot 2 à 3 meter met flauw oplopende oevers.

Peilverhoging komt tot stand door het gebruik van stuwen in het linkerdeel van de polder zodat natuurontwikkeling kan plaatsvinden. Bij de oever aan de westkant zal een strook tussen bos en water van 15 meter breed eenmalig worden afgeplagd.

afb. 7.4 Voorbereiding aanleg natuur

afb. 7.5 Eindbeeld

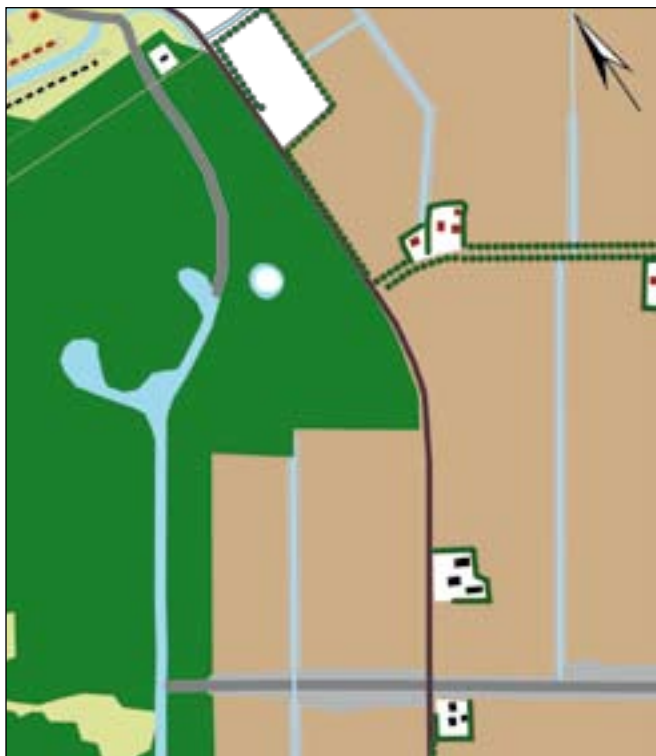
Dit is bevorderlijk voor de diversiteit van de beplanting. Daarna wordt een extensief maairegime ingesteld. De bemaling en peilverhoging bepalen welk soort veennatuur er zal ontstaan. Daarnaast heeft het beheer ook invloed op de diversiteit. De boeren zullen dit natuurbeheer naast hun veeteeltbedrijven gaan uitvoeren. In de mozaïek van natuurtypen die gaat ontstaan, kunnen verschillende diersoorten leven.

7.1.2 Ontwikkeling natuur in NOP bij de Marknesservaart

Dit deel van de NOP wordt voornamelijk agrarisch gebruikt. De grond die vrijkomt bij het graven van de vaart en het verbreden van de sloten, wordt gebruikt om landbouwakkers in de NOP op aanvraag van boeren op te hogen.

Vanaf Kuinre naar de Kuindervaart bij de Burcht wordt de nieuwe vaart uitgegraven. De Marknesservaart wordt verbreed en uitgegraven vanaf Marknesse tot de Kuindervaart. Het water wordt uitgebreid van een smalle sloot naar een vaart van 30 m breed en twee meter diep. Met boeren worden afspraken gemaakt om langs de kavels een strook van maximaal 30 meter over te nemen. Het waterschap maakt er natuurlijke oevers van. Indien de boer hier niet mee akkoord gaat, blijft de oever smal langs die kavel.

De sloten in het gebied worden verbreed tot 2 meter. Met de boeren worden afspraken gemaakt over de stuw in de sloot naast hun akkers. Percelen die door een gezamenlijke stuw worden geregeld blijven in overleg met de boer nat of juist droog. Mag de sloot natter worden dan worden natuurlijke oevers gecreëerd. Delen van de sloot waar het peil niet veranderd mag worden blijven droger. Bij Kuinre wordt een sluis gebouwd om het hoogteverschil van het waterpeil te overbruggen. Waar de provinciale weg de vaart kruist komt een nieuwe ophaalbrug. Waar nodig worden nieuwe stuwen geïnstalleerd bij de sloten zodat de peilen aangepast kunnen worden. Aan beide kanten van de Marknesservaart worden natuurlijke oevers aangelegd. Langs de sloten worden de oevers aangepast en fietspaden worden aangelegd. Aanlegsteigers en andere voorzieningen (picknickplekken, visvlonders) worden langs oevers aangebracht. Bij alle erven wordt erfbeplanting gestimuleerd en zo nodig uitgebreid met bomen en bosjes.

afb. 7.6 Uitgraven vaart, sloten en oevers

afb. 7.7 Uiteindelijke beeld

7.2 Ingrepen in het landschap

In het ontwerpplan van Kuinre en omstreken is te zien dat de ontwerpingrepen vooral met water te maken hebben.

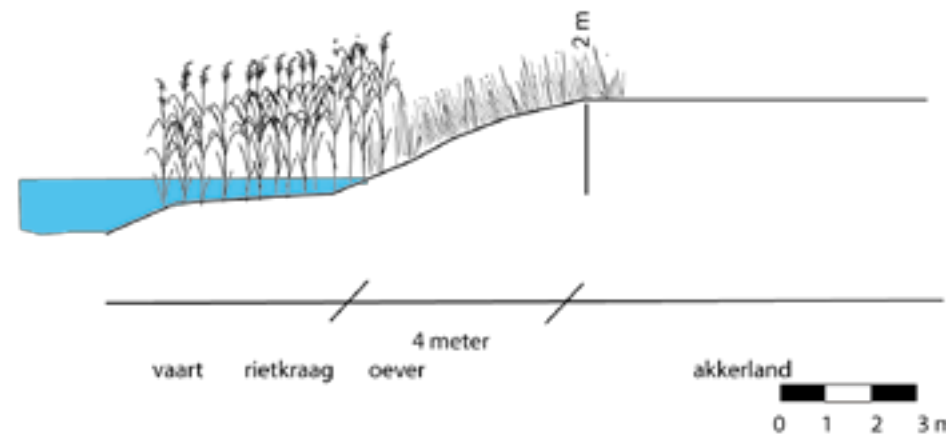
De eerste belangrijke ingreep is de waterverbinding voor recreatieve vaart vanuit de Noordoostpolder via Kuinre naar de Tjonger en de Linde. Verschillende doorsnedes hieronder geven aan hoe dit er uit gaat zien.

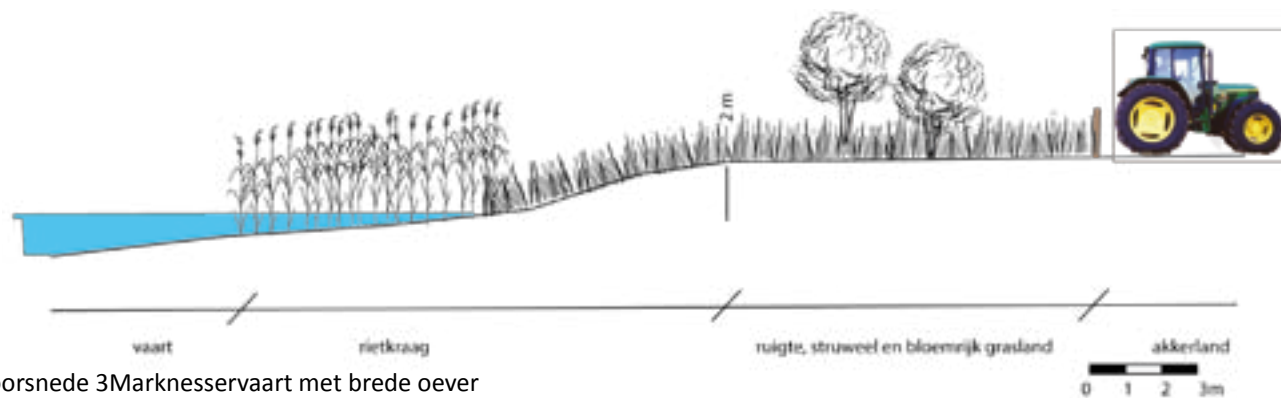
afb. 7.8 locatie doorsnedes

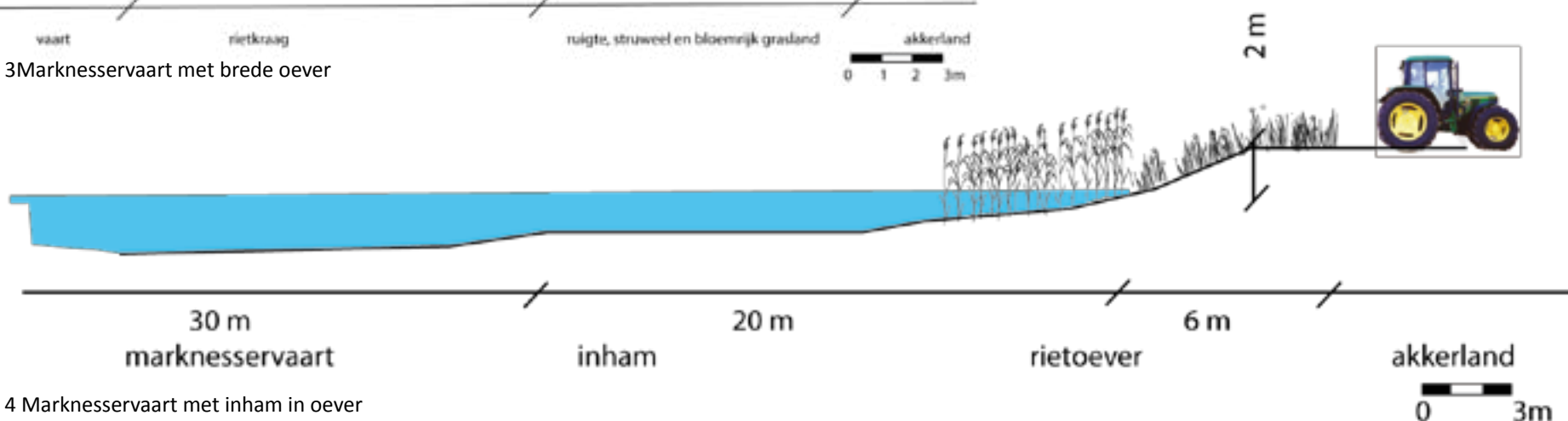
Doorsnede 1 Marknesservaart totaal

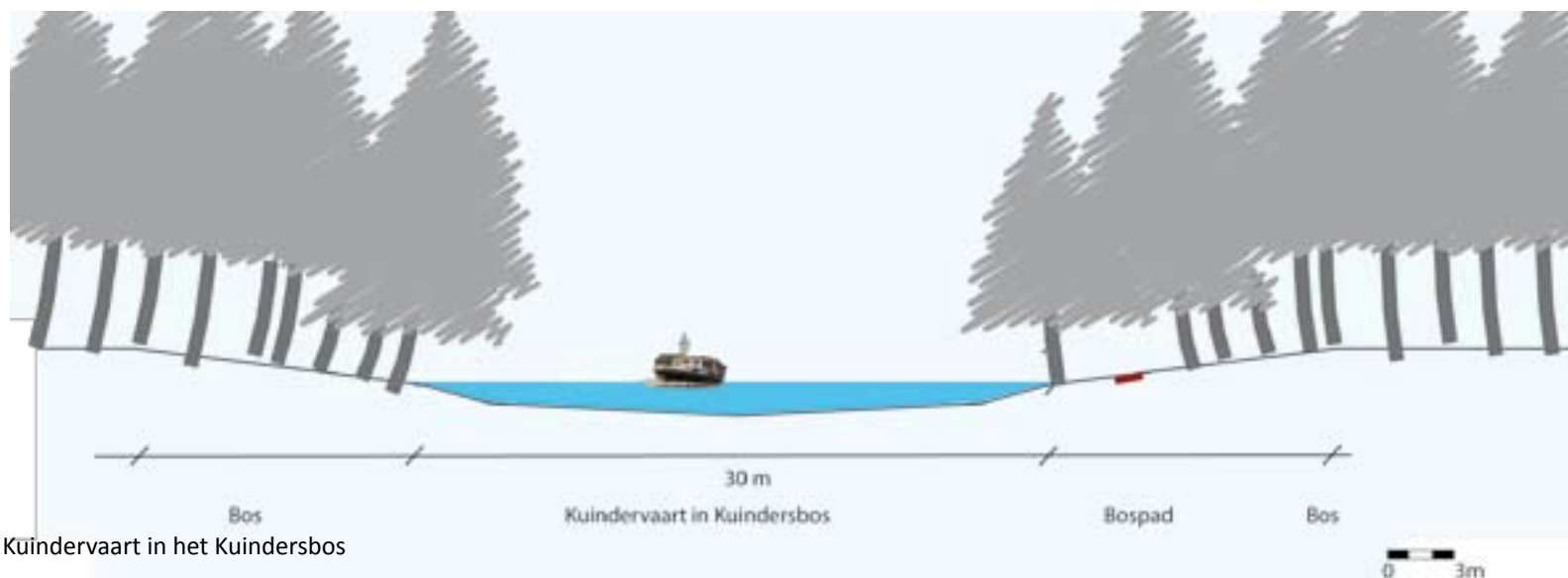
Doorsnede 2 Marknesservaart met smalle oever

Doorsnede 3 Marknesservaart met brede oever

Doorsnede 4 Marknesservaart met inham in oever

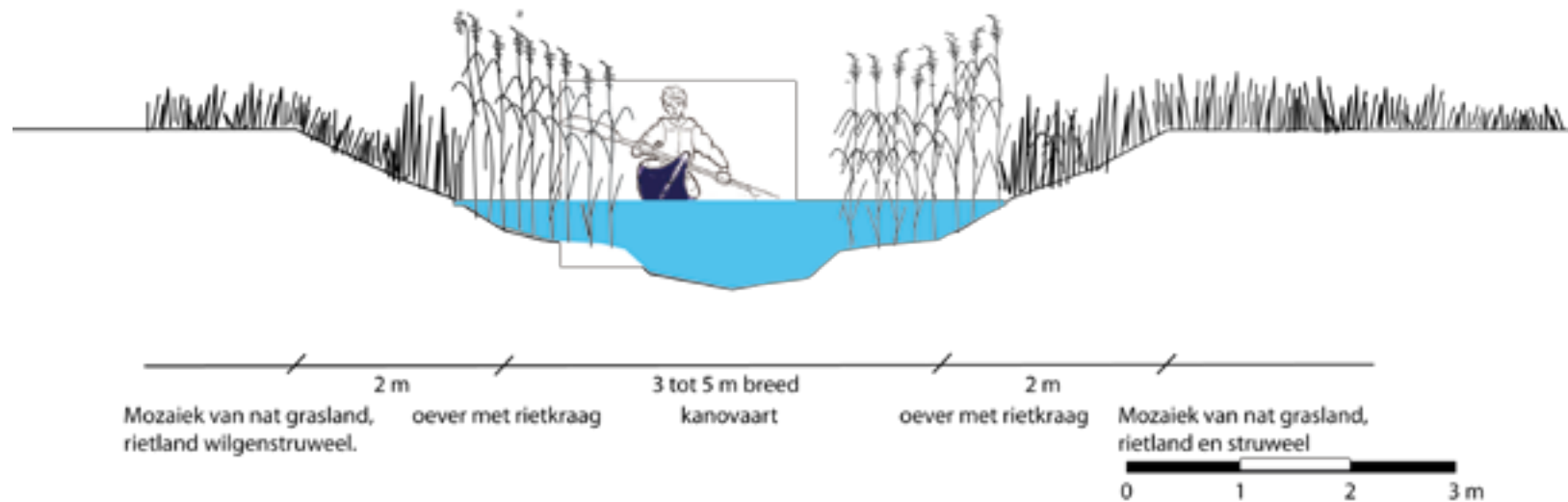
Doorsnede 5 nieuwe Kuindervaart in het Kuindersbos

De tweede wateringreep is de aanleg van een lang-gerekte plas ten westen van Kuinre. Dit water wordt de Buitenplas genoemd naar de polder waaraan het grenst. Daaraan gekoppeld wordt een deel van de polder ten noordoosten van deze plas vernat met behulp van stuwen. De sloten krijgen een natuurlijke oever en worden aantrekkelijker voor kanos.

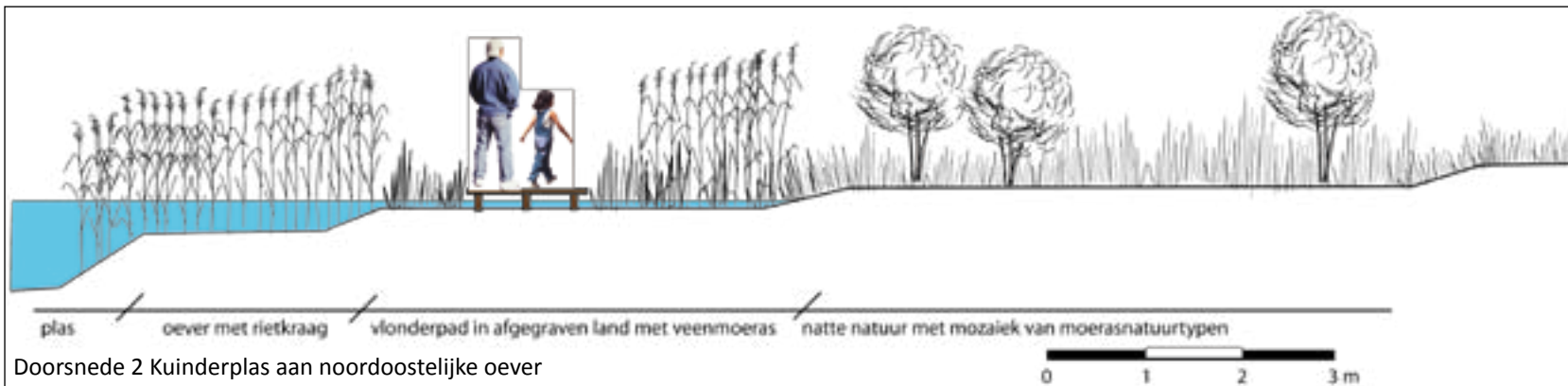
Verschillende doorsneden hierna geven aan hoe de oevers van de plas en de sloten eruit gaan zien. Het wordt een nieuw natuurgebied met recreatieve waarde gekoppeld aan het Kuinderbos.

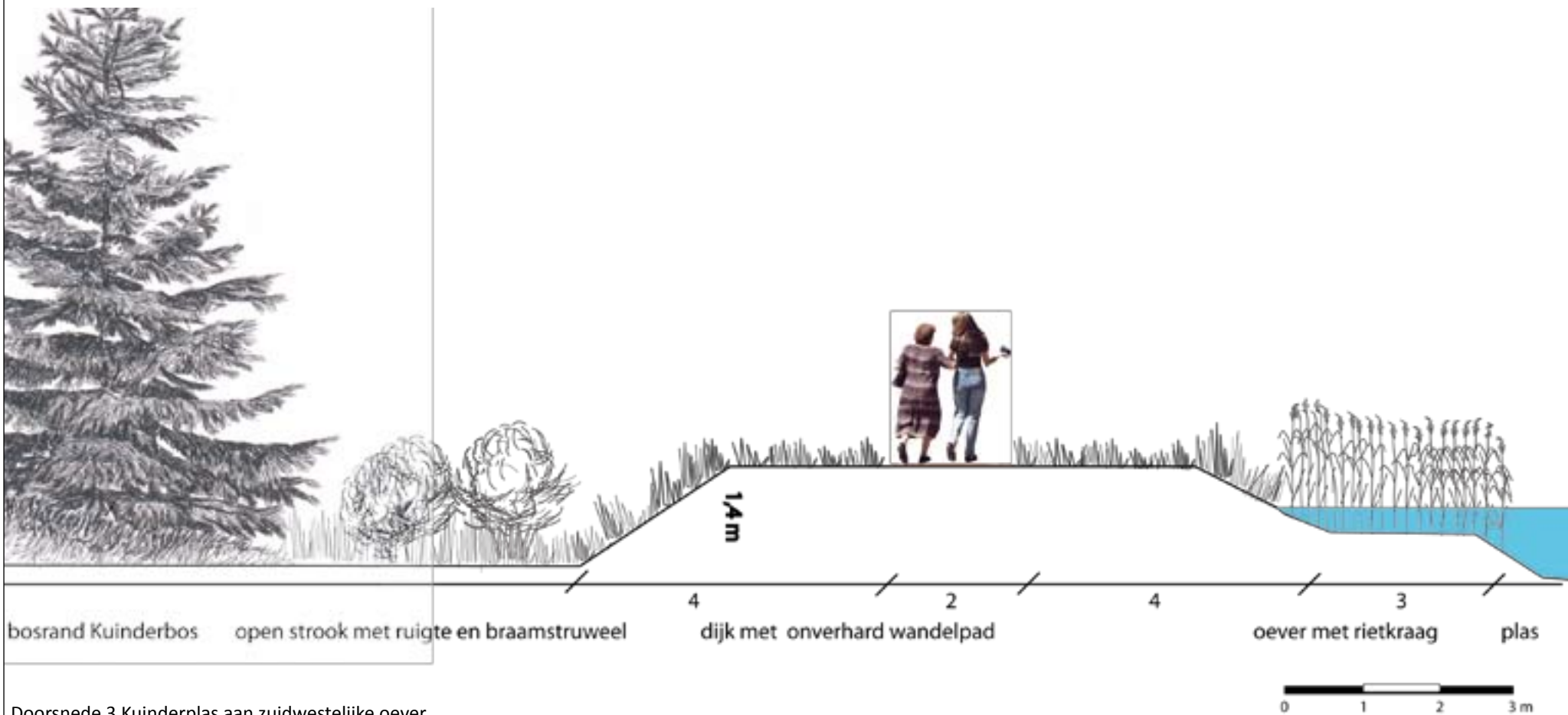
afb. 7.9 locatie doorsneden

Doorsnede 1 Kanovaart in Buitenpolder

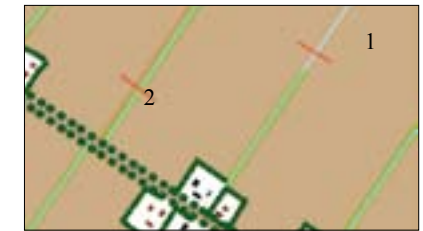

Doorsnede 2 Kuinderplas aan noordoostelijke oever

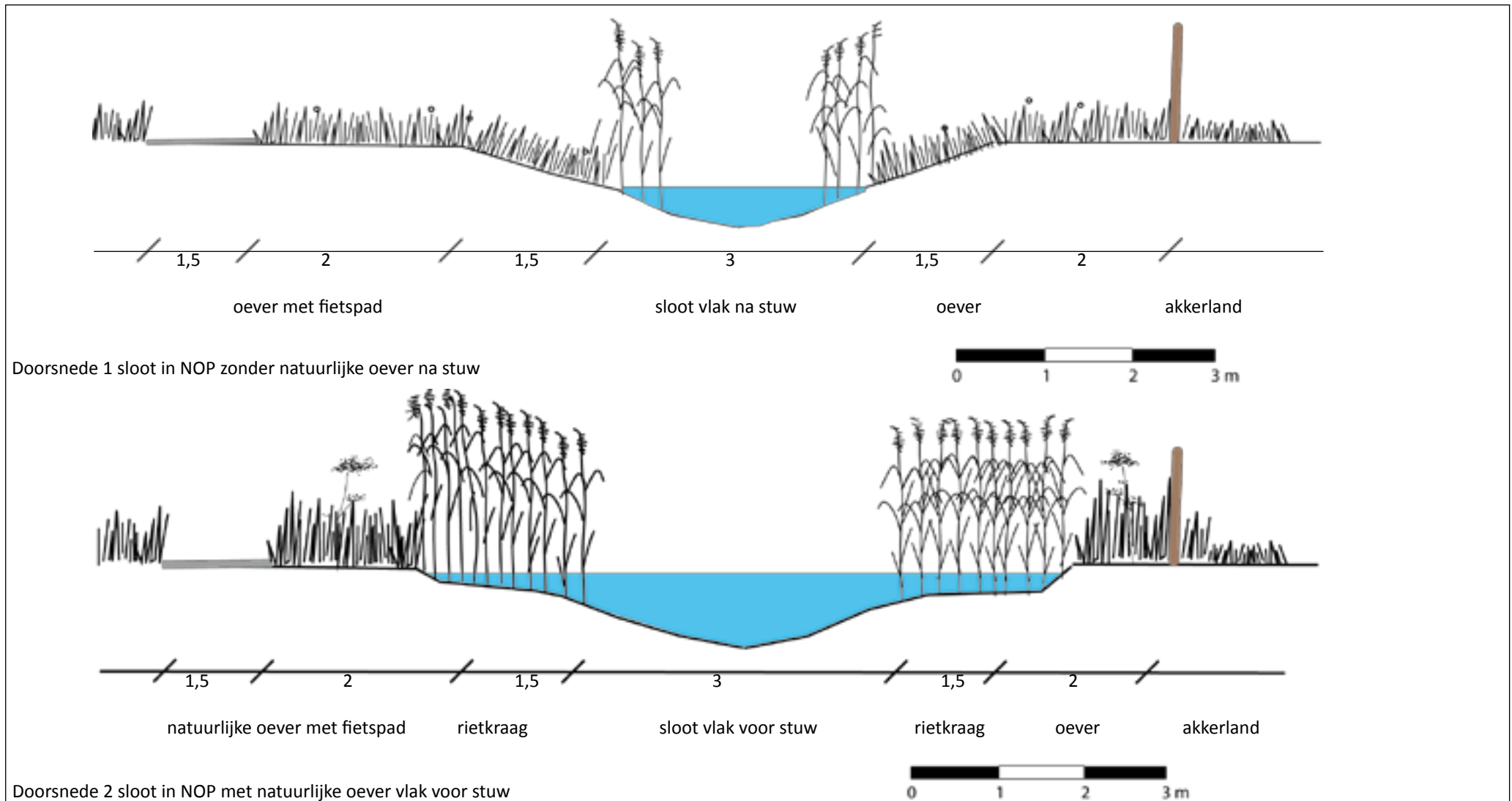

Doorsnede 3 Kuinderplas aan zuidwestelijke oever

De derde ingreep betreft de sloten in de NOP in de nabijheid van de nieuwe Marknesservaart. Deze worden verbreed en voorzien van natuurlijke oevers. Ook hier zorgen stuwen voor een vernatting en verhoging van het water.

afb. 7.10 locatie doorsneden

De hoogte van het waterpeil in de Noordoostpolder is een stuk lager dan die van het oude land. Om dit verschil te overbruggen komt er een sluis aan de zuidwestkant van Kuinre vlak bij de passantenhaven. Sluizen zijn van oudsher interessante knooppunten waar vanalles te bekijken valt. De omgeving van deze sluis wordt als recreatieve plek ingericht. Hier kan men wandelen en picknicken langs de waterkant. Tussen de sluis en de haven komen nieuwe huizen en een clubgebouw voor de jachthaven. Vanaf het gezellige havenpleintje komt een wandelroute naar het centrum van Kuinre.

De nieuwe vaart die wordt aangelegd tussen Kuinre en Marknesse kruist een aantal wegen. Op die plekken zullen bruggen worden gemaakt. Bijvoorbeeld vlak bij de sluis komt een ophaalbrug (zie sfeerbeeld).

afb. 7.11 nieuwe sluis bij Kuinre (uitsnede uit plankaart)

De sluis als attractie voor toeristen (bron Uutwiek.nl)

De nieuwe ophaalbrug over de Kuindervaart (bron Joost de Vree)

7.3 Beheer en doelsoorten

Het verbinden van bosgebieden en leefgebieden is één van de doelstellingen vanuit het Masterplan. Daarom worden in de omgeving van Kuinre ecologische verbindingen gemaakt waarin nieuwe soorten zich kunnen voortplanten. Vanuit het Kuinderbos kunnen dieren zich via de Buitenplas door de moerasnatuur in de Buitenpolder verplaatsen naar de veenmoerassen van de Weerribben en de Rottige Meent. Het Kuinderbos wordt daarnaast ecologisch verbonden met het Voorsterbos. Dit gebeurt door het aanleggen van natuurlijke oevers langs de Marknesservaart. Deze dienen als stapstenen voor de verschillende doelsoorten. Ook de sloten met begroeide slootkanten zullen zorgen voor extra verbindingen voor bijvoorbeeld insecten en vogels. De erfbeplantingen en de bomenlanen in dit deel van de NOP zullen zoveel mogelijk behouden of versterkt worden om hier de diversiteit van soorten op peil te houden.

Ruige rietoevers met kruiden

In de Noordoostpolder langs de oevers van de Marknesservaart ontstaan verschillende typen natuur. Er komen ruige oevers langs de Marknesservaart. Rietkragen gaan over in bloemrijk grasland of ruige vegetatie. Op sommige plekken langs de oever zijn bosjes van haagbeuk of essenloofhout. Langs de sloten ontwikkelen op de natte slootkanten kruidrijke vegetaties. Waar het water lager is, is de vegetatie droger en minder soortenrijk.

De natuurtypen langs de oevers worden beïnvloed door de drie bodemsoorten die in het gebied voorkomen:

veldpolzol (kHn21),
kalkrijke lutumrijke vaaggrond (Sn14A) en
lichte kalkrijke zeeklei (Mn15A)

overzicht natuurtypen passend bij bodemsoort

	kHn21	Sn14A	Mn15A
bloemrijk grasland(glanshaverhooiland)	x		
bloemrijk grasland (kamgrasweide)			x
nat schraalgrasland	x		
nat matig voedselrijk grasland		x	
natte strooiselruigte			x
wilgenstruweel			x
essen-iepenmiddenbos		x	x
haagbeukenbos		x	

Verder heeft het beheer ook veel invloed op het soort natuurtype dat ontstaat.

Ruigtevegetatie ontstaat bij gefaseerd maaien (eens in de drie tot vijf jaar), de oever wordt dan verdeeld in enkele stukken zodat er altijd een ruig gedeelte aanwezig is. Het is hier van belang dat het maaisel wordt afgevoerd.

Bloemrijk grasland ontstaat bij twee keer per jaar maaien, eerste maal na half juni, en bovendien mag er niet bemest worden en dient het maaisel te worden afgevoerd. Verder mag er geen bagger worden opgebracht. Omdat het merendeel van de sloten en de vaart in de NOP in eigendom is van het waterschap, zal deze het onderhoud voor zijn rekening nemen.

In de Buitenpolder ontstaat nieuwe natuur die bestaat uit moerastypen. Door de verhoging van het waterpeil kan een nattere natuur ontstaan. Door aan de oever van de Kuinderplas de bovenste laag af te graven wordt de bemeste landbouwgrond verwijderd en dit vergroot de diversiteit van de vegetatie. Om bosvorming tegen te gaan moeten de landen regelmatig beheerd worden. Het uiteindelijke doel van het beheer is het vergroten van de variatie in de Buitenpolder. Cyclisch maaibeheer waarin jaarlijks slechts een deel wordt gemaaid zorgt ervoor dat ook broedvogels het gebied aantrekkelijk vinden. Staatsbosbeheer en een aantal boeren uit de buurt dragen zorg voor het beheer.

								
	ringslang	otter	roerdomp	grutto	boomarter	kamsalamander	noordse woelmuis	dwergvleermuis
natuurtype:								
rietland	om eieren af te zetten.	jongen groot brengen.	broeden		jagen	voedsel zoeken	voedsel zoeken	
ruige oevers	slaapplaats	verblijfplaats	schuilplaats	slaapplaats	jagen	voedsel zoeken	voortplanting	
wilgenstruweel	verblijfplaats	verblijfplaats	schuilplaats		verblijfplaats	voedsel zoeken		
nat grasland	verblijfplaats		voedsel zoeken	broeden		voedsel zoeken	voedsel zoeken	
bosgebied					voortplanting			
droog grasland	overwinteren						voedsel zoeken	jagen
zonbeschenen water						voortplanting		
erfbepanting								slaapplaats

In het schema hierboven wordt aangegeven voor welke doelsoorten het gebied ecologisch aantrekkelijk is.

Veenmoeras met struweel(bron Gemeente Skarsterlan)

Sloot met natuurlijke oever(bron Dick Walraven)

7.4 Bebouwing

Uit de recente nieuwbouw vlakbij Kuinre blijkt dat de inwoners van Kuinre zelf behoefte hebben aan huizen. Het ontwerp voor het gebied zal niet alleen invloed hebben op de recreatie maar ook op de vraag naar wonen. Er komt dus nieuwbouw voor zowel Kuinrenaren als andere doelgroepen (senioren, recreanten).

Kuinre bestaat uit een lintbebouwing die door de tijd heen is verdicht. Daarnaast is er rond een wiel in het zuiden een woonwijk gebouwd. Ten zuiden daarvan is een klein bedrijventerrein. Ten oosten en ten westen van Kuinre liggen boerderijen als een lint in het landschap. Voor uitbreidingen is op de eerste plaats gekeken naar plekken aansluitend bij Kuinre. Om wonen te combineren met het natuurgebied is ook gekeken ten oosten en ten westen van de nieuwe plas.

afb.7.12 Landelijk wonen bij Kuinre

7.4.1 Wonen op een boerenerf

Ten eerste is gekozen voor landelijk wonen in de linten ten westen van Kuinre. Om de enorme ruimtelijkheid van deze Buitenpolder te behouden is op een paar plekken langs bestaande linten gebouwd. Daarbij is ingezet op wonen op boerenerven, of te wel rood voor groen. Rood voor groen betekent dat de boeren hun bedrijven beëindigen (hun land is al ingeleverd voor het natuurgebied) en hun boerenerf verkopen. De uitstraling van de huizen is landelijk. De vorm van de erven blijft intact. Er mag dus alleen binnen de erfbeplanting worden gebouwd. Daardoor blijven de sfeer en het karakter van het buitengebied behouden

In de Buitenpolder liggen de boerderijen door de verkaveling vaak scheef aan de weg. Hierdoor heeft het erf de vorm van een ruit, waar de gebouwen wel haaks ten opzichte van de weg aan liggen.

Op afbeelding 7.13 is een voorbeeld van een erf te zien waar verschillende kavels liggen met nieuwe huizen. Vroeger was het een erf met daarop verspreide gebouwen. Tussen de schuren loopt een weg, deze weg blijft behouden. De locatie van de huizen is gebaseerd op de ligging van de oude gebouwen. Hierdoor zal het zicht vanuit de polder op het boerenerf niet ingrijpend veranderen. Ieder huis heeft een eigen kavel variërend tussen 1200 en 6000 m². De grenzen van het boerenerf worden duidelijk benadrukt door de erfbeplanting rondom aan te vullen met bomen en struiken. De soort beplanting is passend in het veenweidegebied bijvoorbeeld elzen.

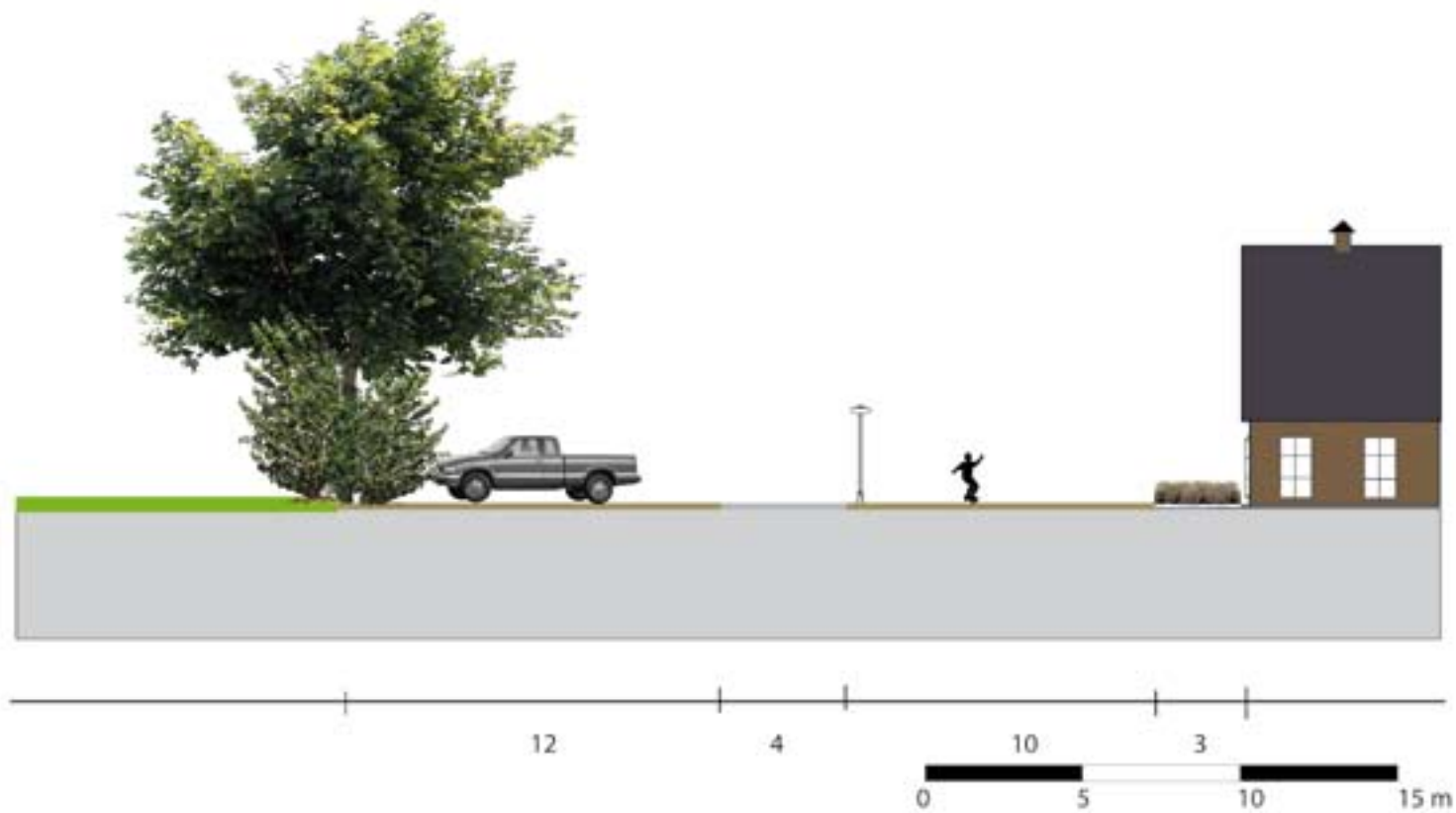
afb.7.13 Voorbeeld boerenerf met nieuwe indeling

Legenda

- Asfaltweg
- Grind
- Tuin
- Erfbeplanting
- Haag van gemengde struiken
- Nieuwe bebouwing
- Bankjes op gezamenlijk erf

Oude boerenerf

Doorsnede BB' erfbeplanting met gezamenlijk erf en aangrenzend huis

Zicht op de boerenerven vanuit de Buitenpolder

Type huizen op boerenerf Buitenpolder in landelijke stijl (bron bouwbedrijf huiskes)

Asfalt als bestrating op boerenerfweg

Grind op gezamenlijke boerenerf en de erven van bewoners

7.4.2 Wonen bij de Buitenplas

In het Kuinderbos wordt een groot landgoed gemaakt. In het bestaande bos komt het landgoed aan de nieuwe plas te liggen, zodat er mooie zichtlijnen mogelijk zijn over het water. Het landhuis zal te zien zijn vanaf Kuinre. Het landhuis zal als hotel worden ingericht voor recreanten die van rust en natuur houden. Aan het water bij het oude havenhoofd komt een passantenhaven met daarbij een restaurant annex bezoekerscentrum. Zie verder hoofdstuk 8.

7.4.3 Wonen bij de haven

Bij de haven van Kuinre komt een kleine hoeveelheid nieuwe bebouwing. Recent is hier al een straat met nieuwbouw aangelegd. Daartegenover aan de andere kant van de nieuwe vaart komt een plek voor een kleine straat woningen, die net als de andere straat zijn bedoeld voor Kuinrenaren. De woningen passen bij de stijl van het centrum van Kuinre. Verder komt er een verenigingsgebouw met horeca en terras. Dit gebouw wordt op een zichtlocatie richting het water gebouwd.

Sfeerbeeld wonen bij de haven

7.5 Recreatie

Kuinre is een voormalig Zuiderzeedorp langs de oude zeedijk. Hierdoor heeft het een belangrijk cultuurhistorisch belang. Daarnaast is Kuinre een knooppunt. Ook de verschillende landschappen bij Kuinre maken het een interessant gebied. Kortom er is een potentieel aan recreatieve meerwaarde aanwezig.

De ingrepen die in het gebied zullen worden uitgevoerd hebben invloed op de toename van de recreatie.

Nieuwe recreatieve routes gaan aansluiten op bestaande netwerken (zie afb. 7.15). De druk van de recreatie zal op sommige plekken toenemen, door het combineren van activiteiten ontstaat er een zonering in recreatie in hoog, middel en laag (zie afb. 7.14)

Omdat versterking van recreatie en toerisme een speerpunt is in het gebied, is in het kader van deze opdracht onderzoek gedaan naar kleinschalige recreatie bij kleinere kernen. Uit dit onderzoek (bron: langs vaarten en rivieren) blijkt onder meer dat het van belang is om te kijken naar de motiefgroepen die een bepaald gebied bezoeken. Redenen voor recreatie zijn in de vijf volgende motiefgroepen ingedeeld: Gezelligheid; Ertussenuit; Interesse; Opgaan in natuur en Uitdaging. Resultaten van dit onderzoek zijn toepasbaar in het nieuwe recreatiegebied Buitenpolder. Voor de motiefgroep Uitdaging zijn kanoroutes uitgestippeld. De groep Ertussenuit kan gebruik maken van een knuppelpad en vlonderpad. Een aantal picknickplekken en aanlegsteigers worden aangelegd. Zo is het voor elke groep mogelijk om te recreëren in en nabij het Kuinderbos.

Legenda

intensiteit recreatie hoog

intensiteit recreatie gemiddeld

intensiteit recreatie laag

afb. 7.14 Verschillende zones intensiteit recreatie

Legenda

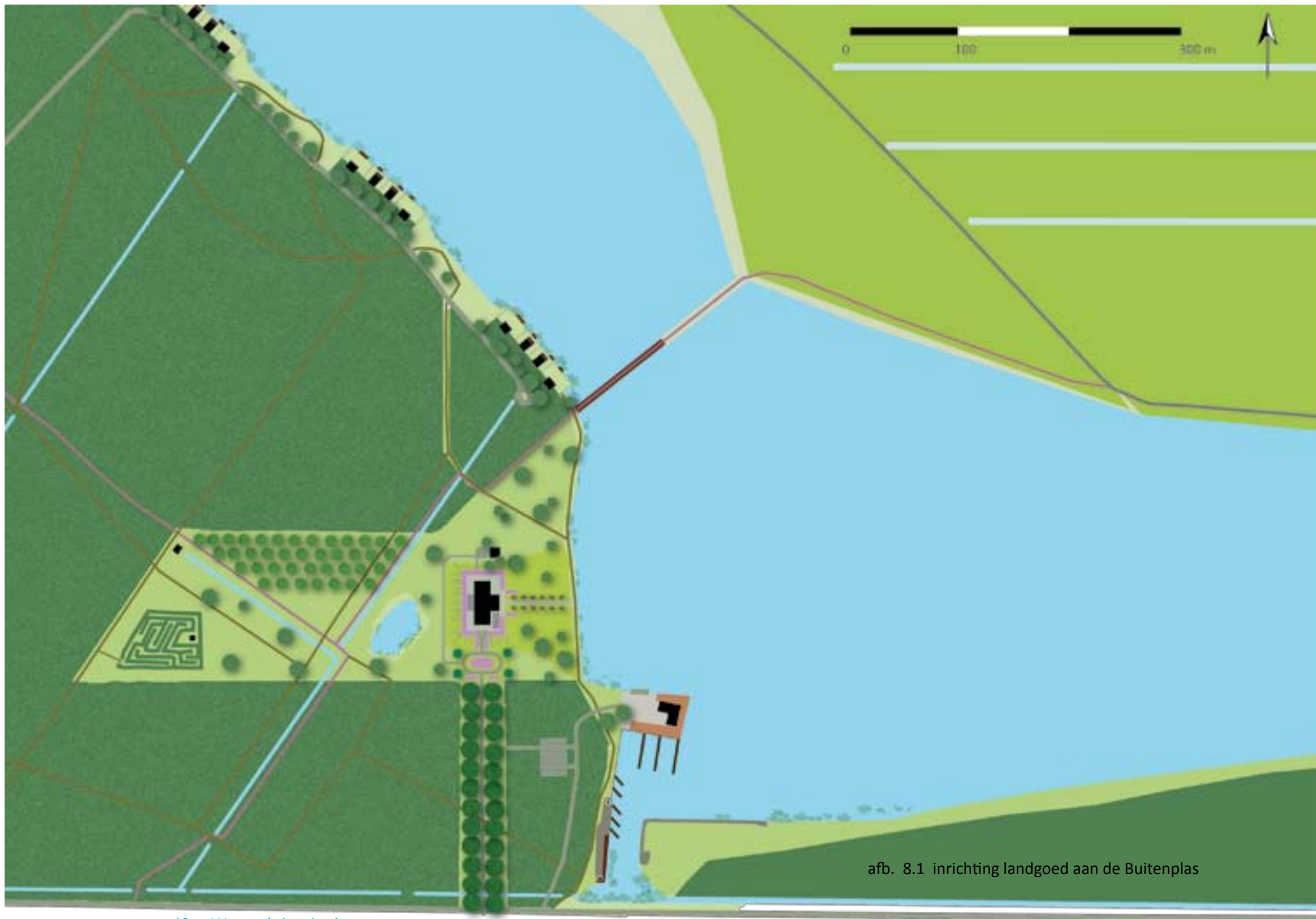
afb. 7.15 Recreatieve routes aansluitend bij bestaande netwerken

7.6 Innovatie met behoud van cultuurhistorie

Om het gebied economisch te ontwikkelen is het nodig om in de NOP innovatieve bedrijven aan te trekken en te stimuleren. Bedrijven zoals lavendelkwekerij of wijn- gaard zijn bovendien ook goed voor het toerisme. De ingrepen in het landschap bieden een raamwerk voor de nieuwe impulsen in dit deel van de NOP. Het nieuw gebruik van de grond mag zeker niet leiden tot versnip- pering of aantasting van de originele cultuurhistorische verkaveling van het land. De ingrepen bij de oevers, tezamen met de erfbeplanting en de bomenlanen zul- len de bestaande kavellijnen in het landschap nog meer gaan benadrukken. Daardoor wordt voorkomen dat de historische NOP structuur wordt aangetast.

afb. 7.16 Nieuwe producten uit de noordoostpolder

afb. 8.1 inrichting landgoed aan de Buitenplas

Legenda

Landhuis

Losplaats en inrit parkeergarage

Oprit naar landhuis

Voorplein landhuis

Bomenweide

Natuurlijke vijver

Doolhof met uitkijktoren

Prieel met picknickplek

Wonen aan het water

Wandelpaden

Fietspaden

Oude havenhoofd

Bezoekerscentrum/theehuis

Fietsbrug

Hoofdstuk 8 Inrichting Landgoed Kuinderbos

Uit het structuurplan van Kuinre en omstreken blijkt dat het gebied ten westen van de nieuwe Buitenplas een interessante plek is om verder uit te werken. Hier wordt een landgoed ontworpen dat duidelijk verbonden is met het water (zie afb. 8.1).

Midden in een omgeving van bos, water en open natuur past een landgoed met potentie. Voordeel is dat de plek goed bereikbaar is vanuit Kuinre. Verder is er vlakbij het historische havenhoofd. Deze herinnert nog aan de vroegere zeevaart vanuit Kuinrehaven. Het landhuis en een aantal woningen komen aan de oever van het water te liggen. Het wordt een overgangszone waarin ook een aantal recreatieve voorzieningen zijn gepland. In het landhuis komt een hotel en een restaurant.

Het park dat bij het landhuis hoort, zorgt voor een verbinding. Vanuit het bos kom je langs de bomenweide in een steeds meer open landschap en je ziet het landhuis op een verhoging liggen. Bezoekers van het landhuis hebben direct uitzicht op het water (het huis ligt immers op een verhoging) en kunnen via een centraal pad naar de plas toe lopen. Op afbeelding xx is te zien dat vanuit het landhuis en het toekomstige paviljoen mooie vergezichten mogelijk zijn over het nieuwe water.

Het landgoed grenst aan twee oevers. De zuidoever is een zone voor recreatieve voorzieningen, de oostoever wordt gebruikt voor het realiseren van een aantal woningen. Behalve het landhuis worden er twaalf woningen aan het water gebouwd. Deze huizen zijn bereikbaar via een eigen weg aan de noordwestkant van het landgoed.

afb. 8.2 Het landgoed als toekomstig knooppunt van recreatieve routes(detail uit afbeelding 7.15)

afb. 8.3 Vanaf het landhuis en het bezoekerscentrum is er een prachtig uitzicht over de Buitenplas, de polder en richting het haventje van Kuinre

8.1 Het landgoed

Tezamen met Staatsbosbeheer is besloten om een terrein van ongeveer 37 hectare te gebruiken voor het landgoed. Een deel van het terrein blijft in gebruik voor productiebos. Aan het water wordt een deel ontgonnen om er een landhuis met park aan te leggen. Door middel van zichtlijnen is het landhuis verbonden met het bos en het water.

Het landgoed biedt mogelijkheden voor zowel recreatie, horeca als nieuw wonen. Het wordt een landgoed dat openbaar is voor publiek. Over het terrein lopen wandelroutes en een fietsroute. Verder is er een bomenweide van *Acer davidii* bomen, een kleinere soort esdoorn. Bomen zoals eiken, essen en esdoorns worden her en der op het landgoed geplant. De bomenlaan bestaat uit essen.

Rondom het landhuis is een park ontworpen. Hierin komt een bomenweide die aan een kant aan de rand van het bos ligt en aan de andere zijde begrensd wordt door paden. Deze weide verbindt zowel visueel als ruimtelijk het bos met het park. Het park ontwikkelt zicht van een meer natuurlijke omgeving naar een gecultiveerde inrichting.

Om de parkachtige inrichting te benadrukken wordt voor de fietspaden een bestrating van Grafier d'or gebruikt.

Samen wandelen

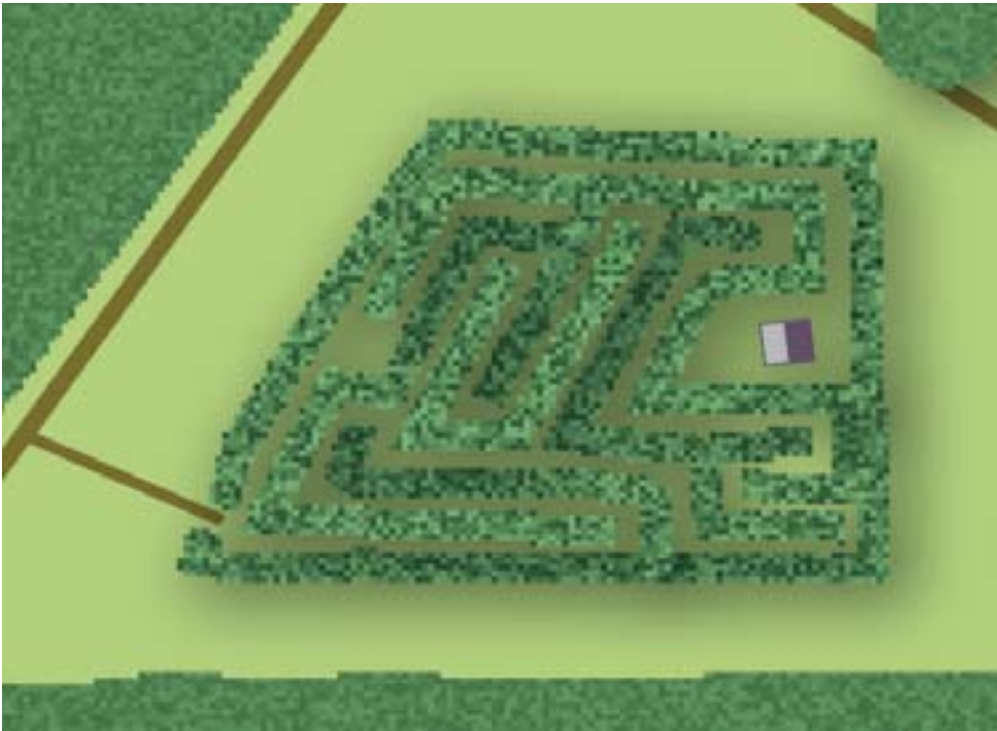
Vrij fietsen

Grafier d'or

Het doolhof

Naast de vele wandelingen die op het landgoed en in het Kuinderbos gemaakt kunnen worden, komt er speciaal voor kinderen een doolhof. Hierin kunnen ze ronddwalen en uiteindelijk de uitkijktoren beklimmen. Vanaf de uitkijktoren is het landhuis goed te bekijken.

afb. 8.4 Plattegrond Doolhof met uitkijktoren

Ronddwalen in het doolhof

Uitkijktoren

Bomenweide

De bomen staan op gelijke afstand in een weide bij elkaar. Ze hebben een strakkere gecultiveerde uitstraling dan het Kuinderbos en geven zo de overgang naar het park aan. De soort is *Acer davidii*, een boom van middelgrote klasse. Dit is een boom met een opvallende gestreepte stam.

Bomenweide

Acer davidii

Doorsnede en sfeerbeeld van bomenweide op het landgoed

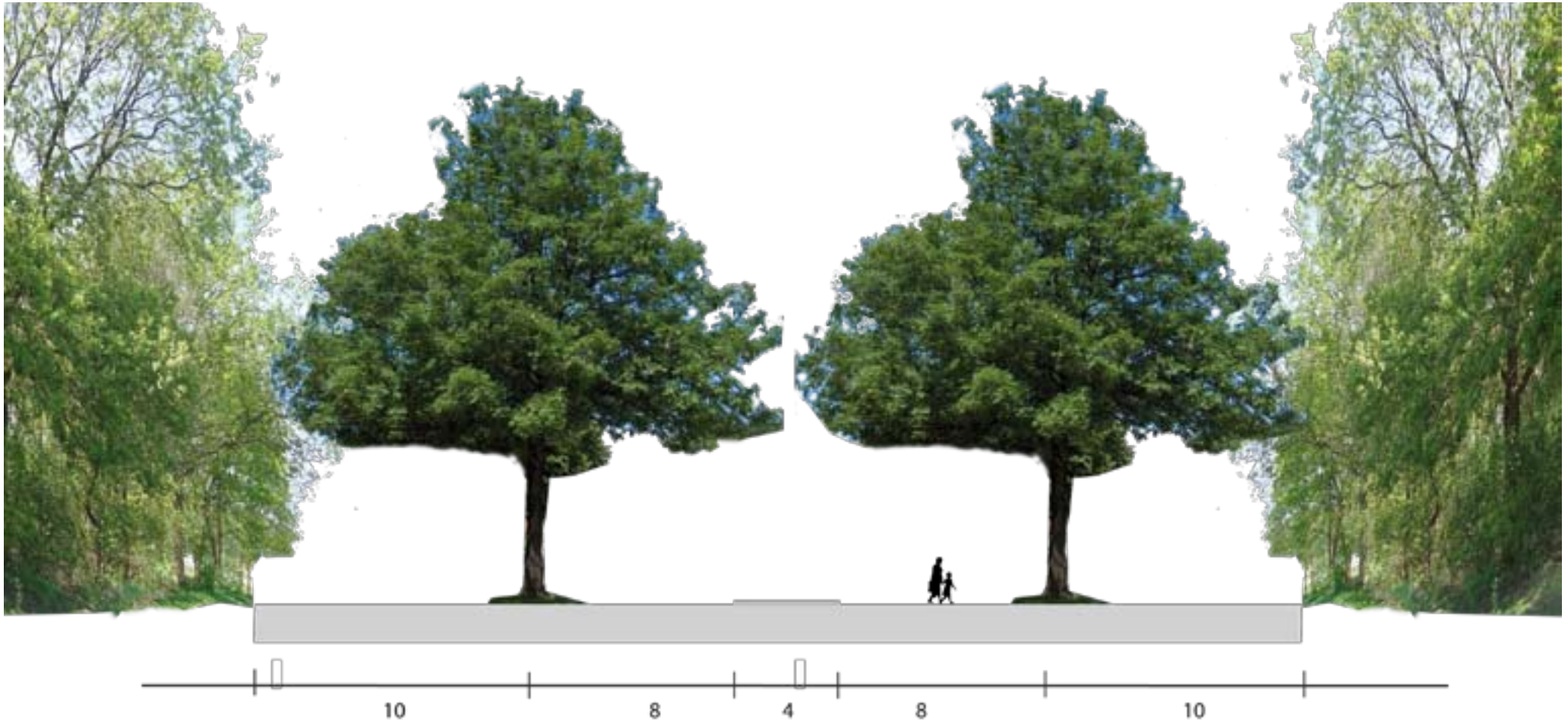
De bomenlaan naar het landhuis

Dwars door het bos leidt een smalle oprit van keien naar het voorplein van het landhuis. De richting wordt visueel benadrukt door de grote essen aan weerszijden van de weg.

De bomen staan net los van het bos en zijn met gras omzoomd waardoor de oprit een statige uitstraling krijgt.

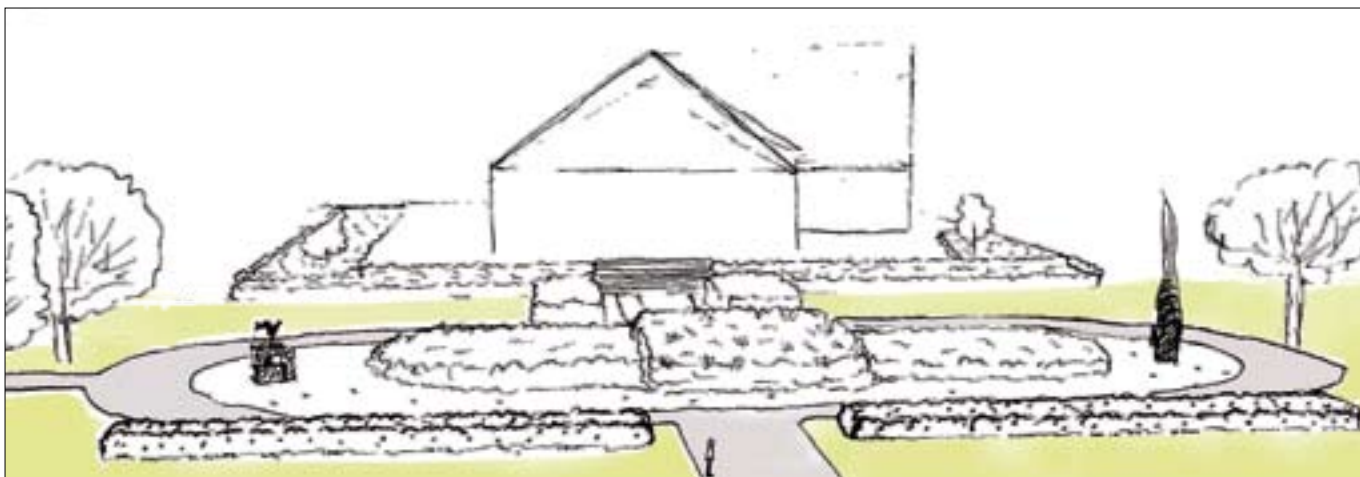
Bestrating oprit naar het landhuis

Doorsnede bomenlaan naar het landhuis

Het voorplein

Aan het einde van de oprit naar het landhuis toe komt men als eerste op het voorplein. Dit klassiek opgezette plein met de rondgaande weg ligt onder aan de hoofdingang van het landhuis. Taxi's kunnen hier de gasten en hun bagage afzetten. Auto's van gasten en personeel kunnen via dit plein links afslaan en doorrijden naar de inrit van de parkeergarage. Het middelpunt van het plein wordt gevormd door een langgerekte border van gazon met bloemenstruiken zoals rozen en rhododendrons. In dit middenstuk staat een aantal moderne kunstwerken die het plein een eigentijdse uitstraling geven. Het plein wordt begrensd door een viertal kleinere bomen, de *Alnus incana aurea*.

Vogelvluichtbeeld van het voorplein bij het landhuis

Fleurige rozenbeplanting

Eigentijdse kunst op het voorplein

Alnus incana "Aurea"

8.2 Het landhuis

Het landhuis ligt dichtbij de oever van de Buitenplas. Vanwege het hoogteverschil tussen de Buitenpolder en het Kuinderbos komt er langs de gehele zuidwestkant van de plas een dijkje. Omdat het landhuis op een verhoging komt is het water goed te zien vanuit zowel het hotel en het restaurant. Vanaf Kuinre is het landhuis ook goed zichtbaar. In de doorsnede en schematische weergaven van het landhuis wordt getoond hoe het gebouw in het landschap ligt.

Omdat het landhuis de eerste in zijn soort is in dit gebied, hoeft het niet naar het verleden te verwijzen, het is juist bedoeld voor de toekomst net als de NOP zelf. Daarom krijgt het landhuis en de directe omgeving een moderne uitstraling. In het landhuis zijn een restaurant en een hotel gevestigd. Onder het gebouw is ruimte voor parkeren voor bezoekers van het restaurant en het hotel. Rondom het landhuis zijn terrastuinen aangelegd.

Sfeerbeeld van één van de terrassen bij het landhuis

Sfeer en type huis waarop het landhuis is gebaseerd

Solitaire bomen in het park bij het landhuis

afb. 8.5 Plattegrond landhuis en omgeving

Legenda

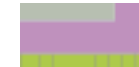
Landhuis

Zonneterras

Trap

Borders met bloemenstruiken

Voorplein landhuis

Pad met wilgen naar water

Los en laad-plein met opslag

Bomenlaan naar landhuis

Inrit naar parkeergarage

Talud

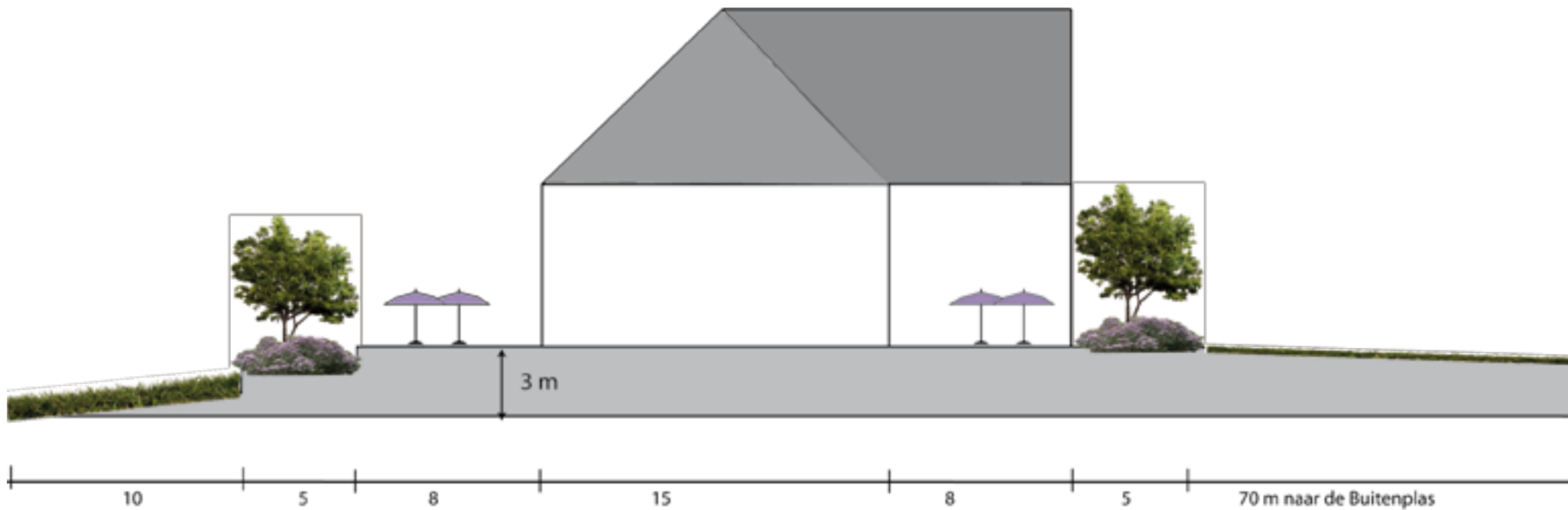
Wandelpad over dijk langs water

Rietoevers

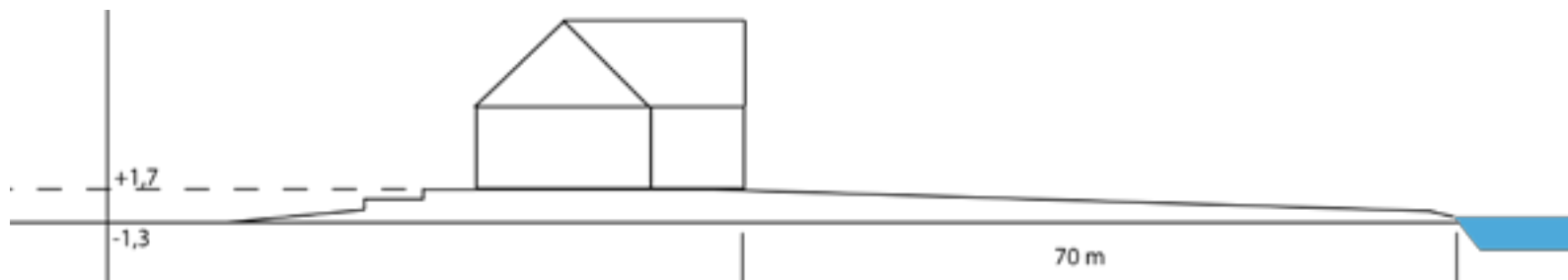
Aanlegsteiger kano's

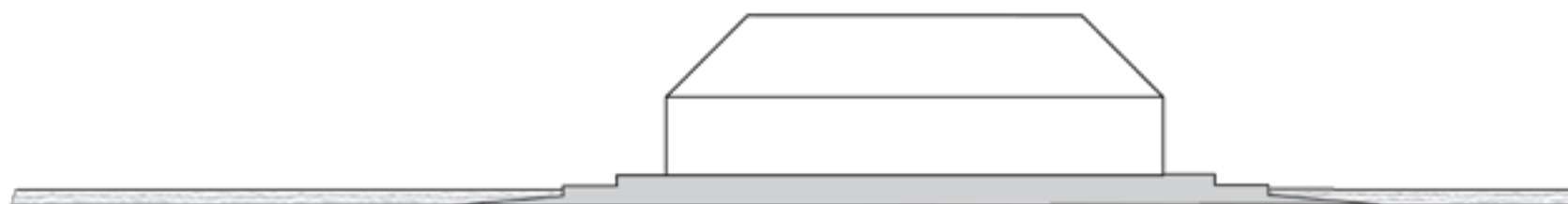
Doorsnede landhuis AA'

SCHEMATISCHE WEERGAVEN VAN HET LANDHUIS OP DE VERHOOGING BIJ DE BUITENPLAS

Weergave van de zuidzijde van het landhuis t.o.v. de Buitenplas

Weergave van de westzijde van het landhuis t.o.v. de dijk

Parkeren onder het landhuis

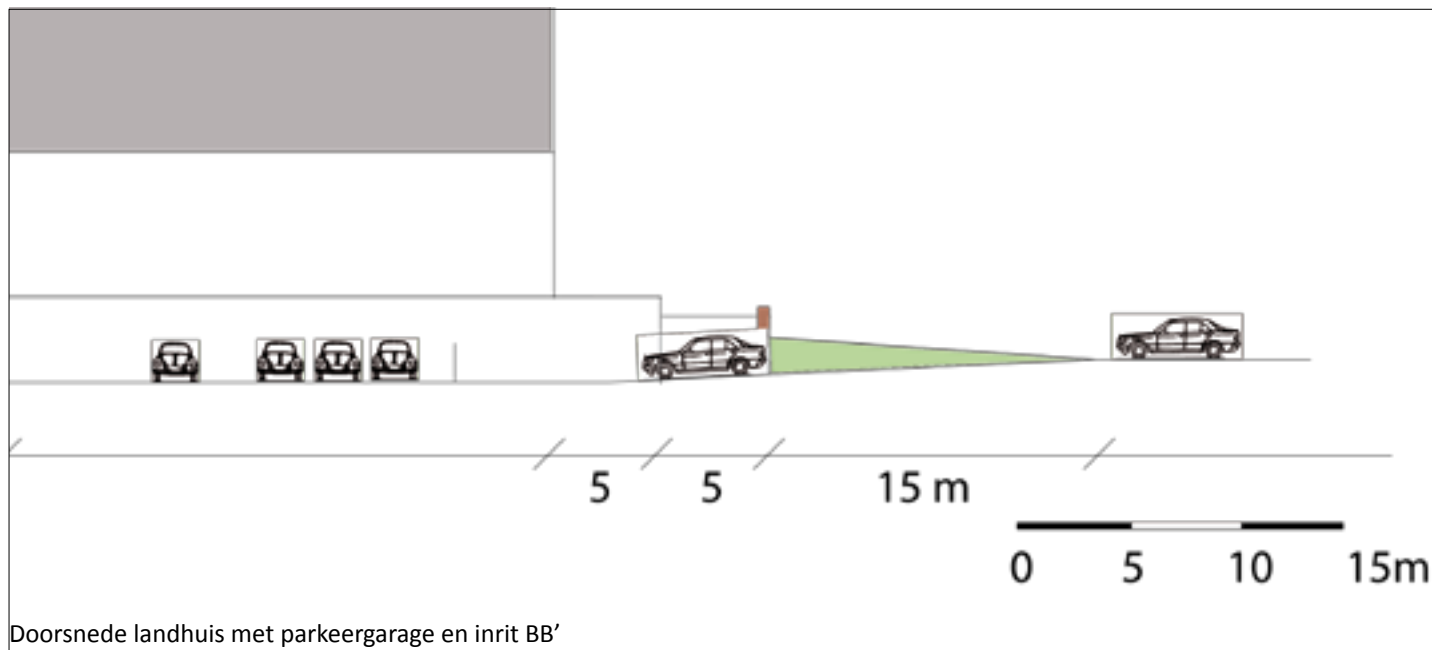
In de directe omgeving van het landhuis is geen plek voor parkeerplaatsen. Dit pas niet bij de natuur en het open landschap van het park. De bezoekers en gasten kunnen hun auto onder het landhuis parkeren in een grote parkeergarage. De inrit van deze garage ligt op een plek die uit het zicht ligt van de zonneterrassen bij het gebouw.

Ruim opgezette parkeergarage

Beplanting aan beide zijden van de oprit

8.3 Bij het oude havenhoofd

Bij het oude havenhoofd komt een passantenhaven waar boten kunnen aanmeren die vanuit Kuinre komen. Bij het haventje komt een gebouw met daarin een theehuis en een bezoekerscentrum. Het theehuis bij het terras biedt uitzicht op het landhuis en over de plas. In het bezoekerscentrum wordt informatie gegeven over de gevarieerde natuur en alle diersoorten van zowel het Kuinderbos als de Buitenplas. Vanuit het bezoekerscentrum wordt ook het beheer van de Buitenplas en het natte deel van de Buitenpolder geregeld. Men kan een kano of een fluisterboot huren om het natuurgebied in te gaan.

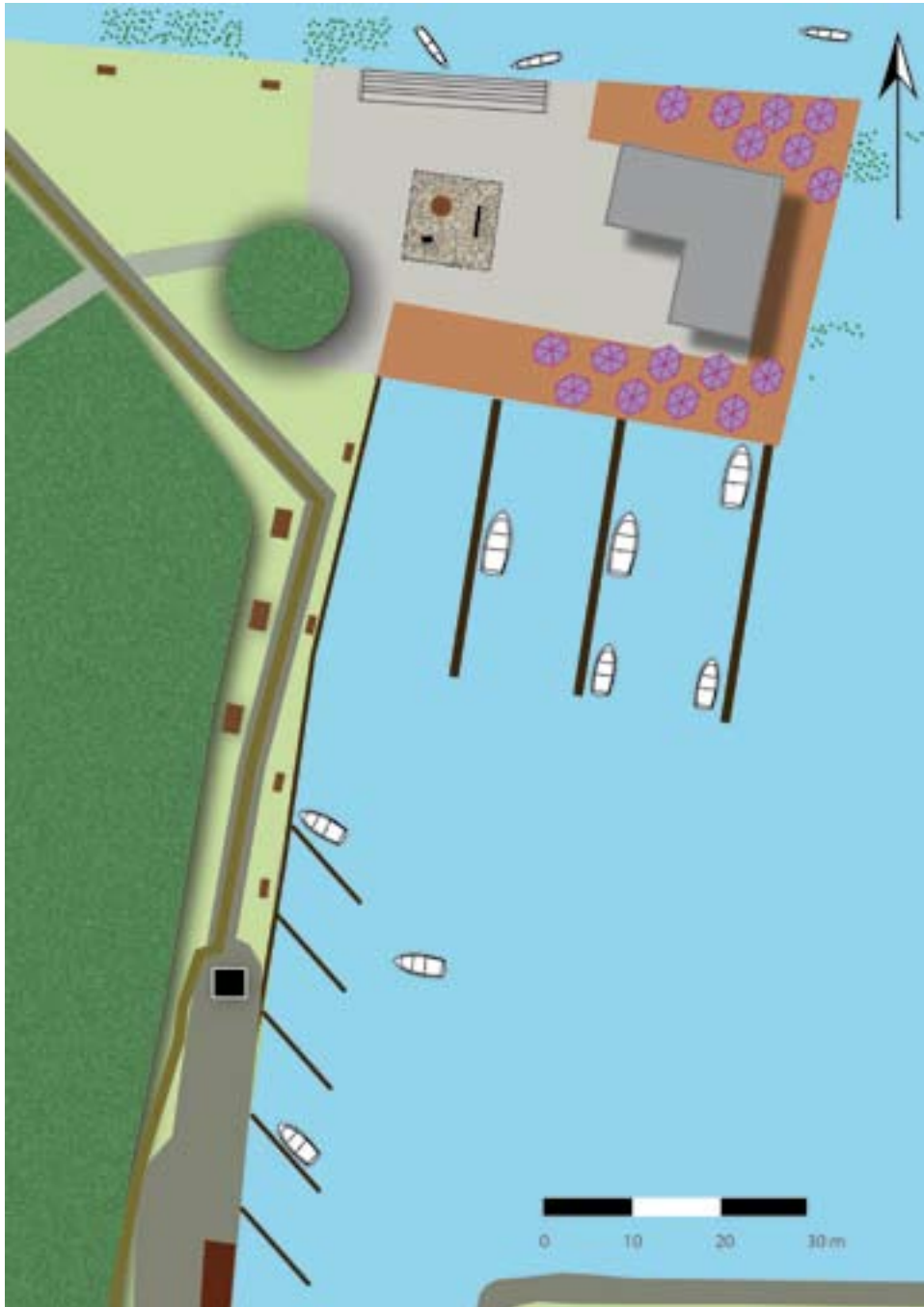
Historische havenhoofd van Kuinre

Bezoekerscentrum

Aanlegsteiger voor kanovaarders

afb. 8.6 Detail passantenhaven, bezoekerscentrum en theehuis

Legenda

Bezoekerscentrum/theehuis

Terras op vlonder

Aanlegsteiger voor kano

Aanlegsteigers voor boten

Wandelpad op dijk

Picknickplek

Zitbankjes

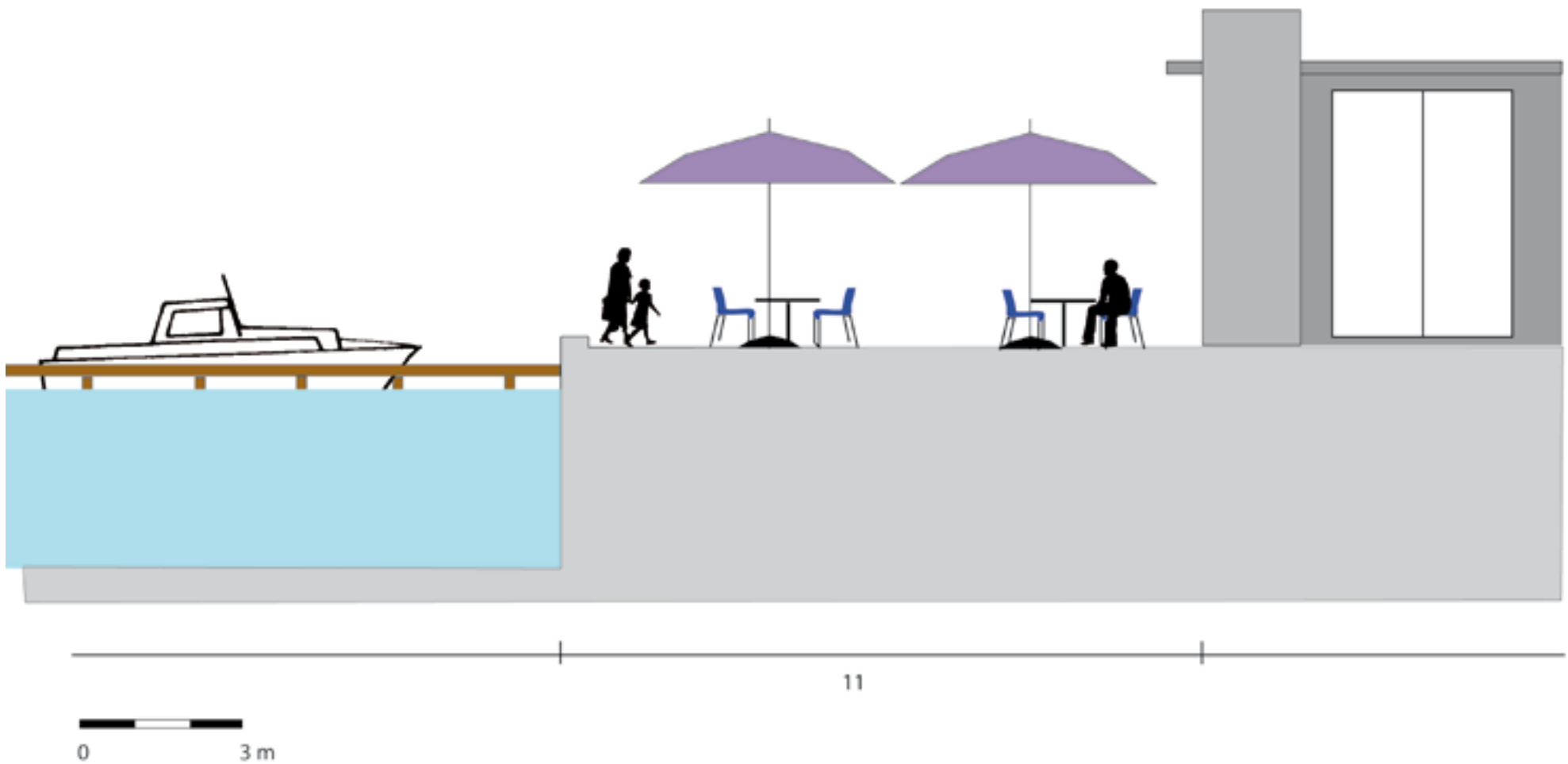
Oude havenhoofd

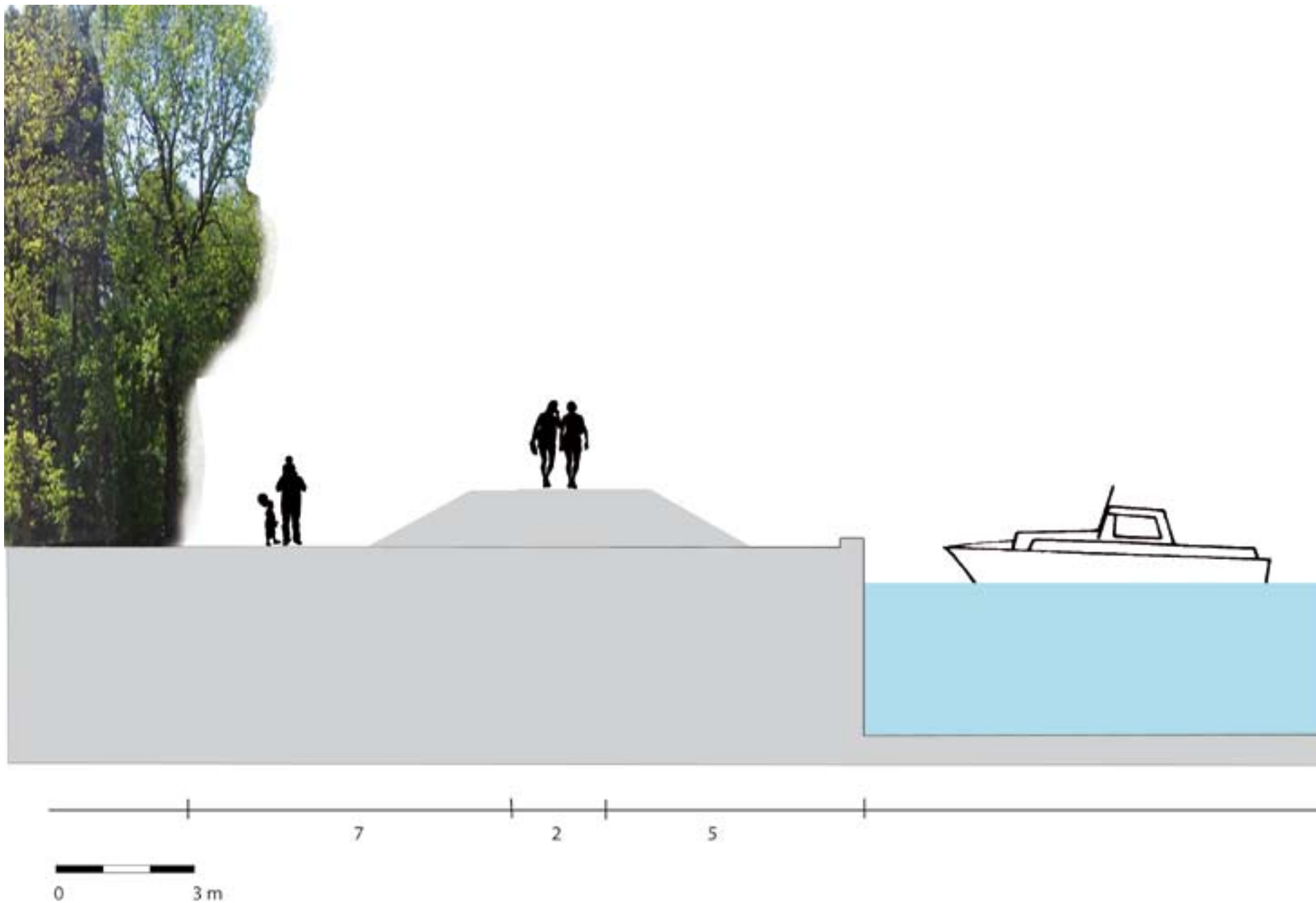
Speeltuin

Weg via dijkje om theehuis te bevoorraden

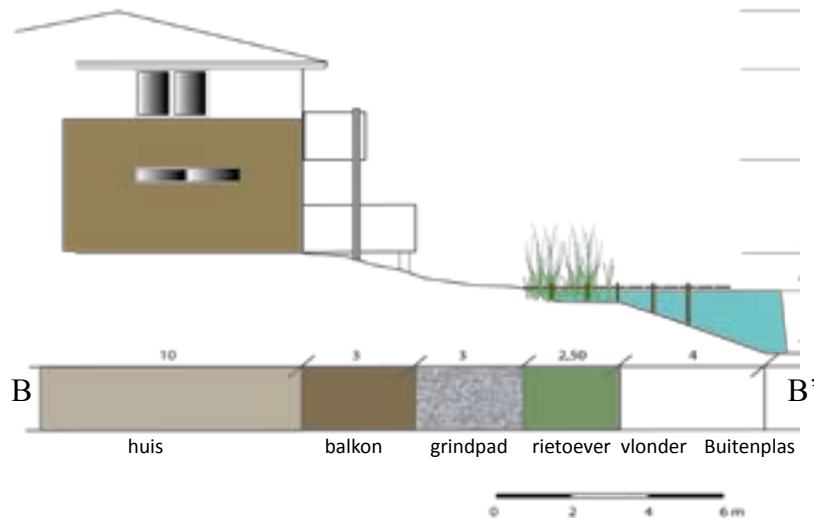
Doorsnede haven bij bezoekerscentrum

Doorsnede dijkje met wandelpad bij de picknickplek

8.4 Wonen aan het water

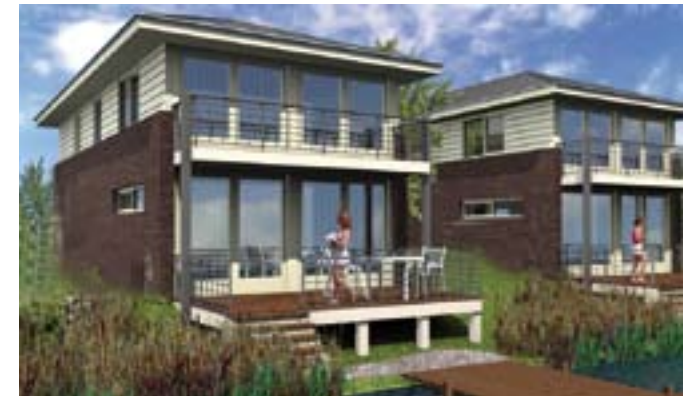
Aan de oever van de plas komen woningen met zicht over de plas. Ze krijgen een moderne uitstraling die past bij de moderne stijl van het landhuis. Twee type woningen komen er, de verandawoning en de panoramawoning. De woningen hebben allemaal een vlonder grenzend aan hun kavel. De kavels liggen op de overgang van het Kuinderbos naar de oever, dit zorgt voor een rustieke ligging. Aan de achterzijde ligt de tuin tegen het bos, alleen de weg is een afscheiding. De woningen zijn in eerste instantie bedoeld voor mensen uit Kuinre. Voor een speels effect liggen de huizen in blokjes van vier woningen waarbij de verandawoning steeds aan de buitenzijde ligt. Door de open ruimtes tussen de drie blokken is er contact tussen bos en water. De oevergedeeltes tussen de blokken zijn openbaar wandel terrein.

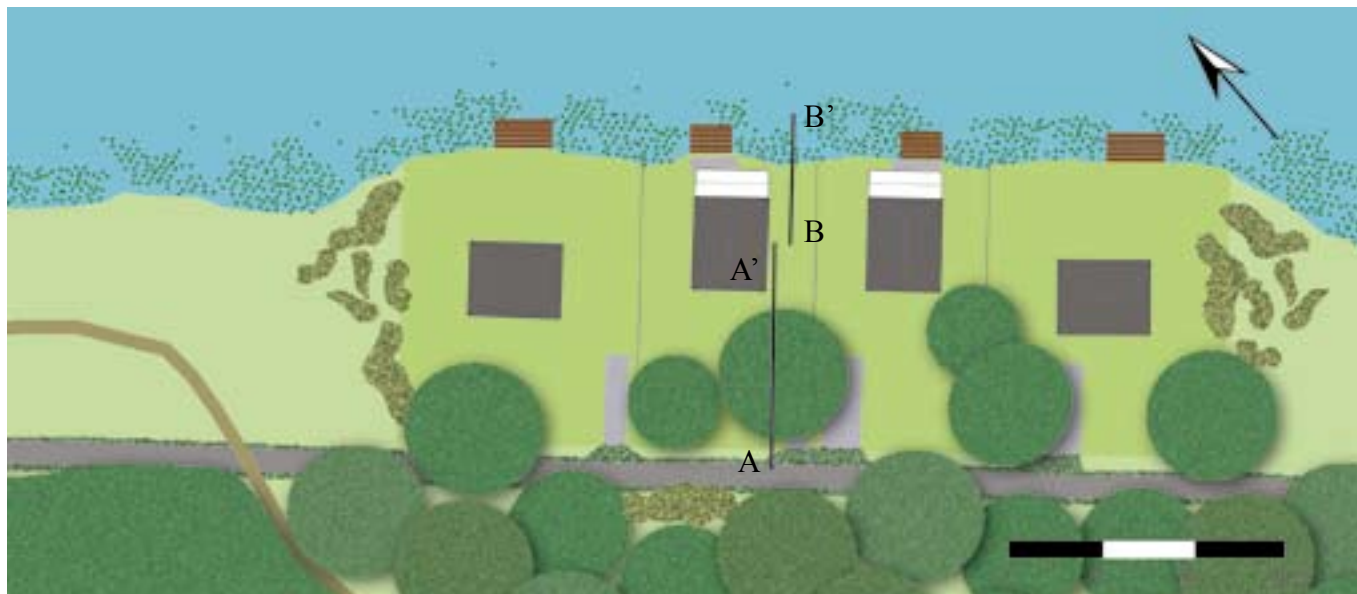
Doorsnede panoramawoning voortuin aan water

Type verandawoning met tuin aan het water (bron Esonstad)

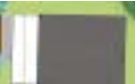
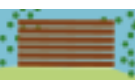

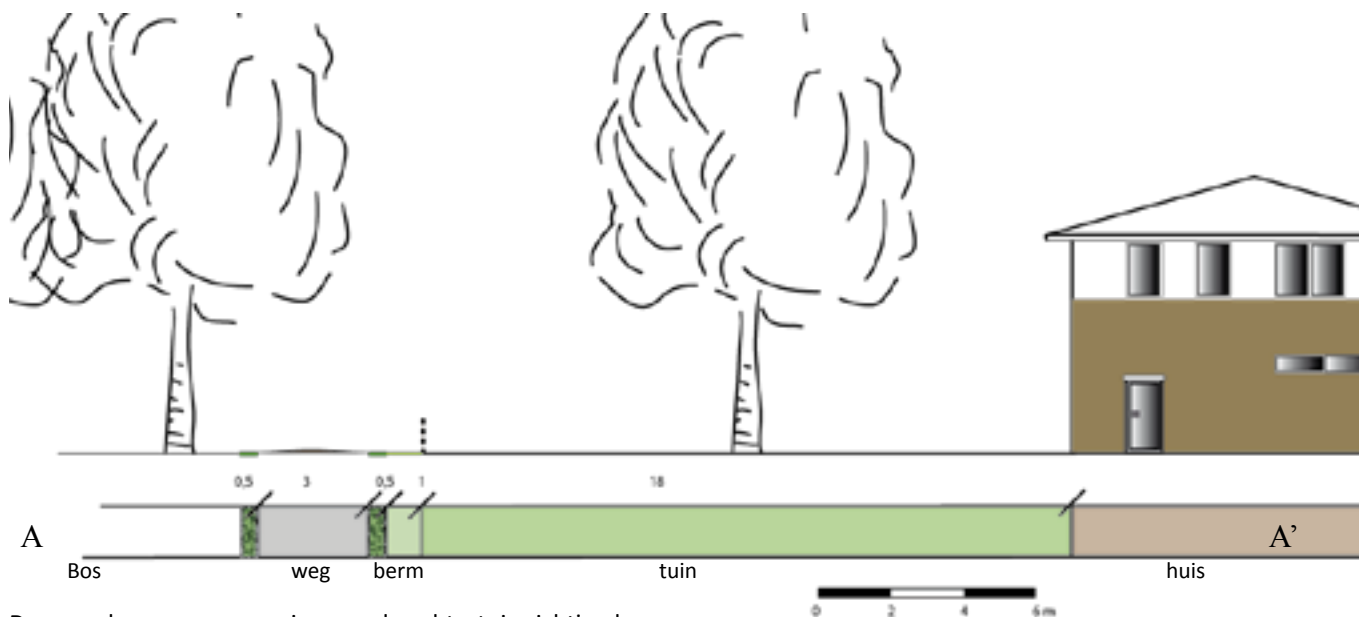
Type panoramawoning met terras direct aan het water (bron Esonstad)

afb. 8.7 Detail wonen aan het water

Legenda

- Panoramawoning met terras aan het water
- Verandawoning
- Private vlonder
- Rietoever
- Struiken
- Parkeerplaats
- Privé weg
- Wandelpad

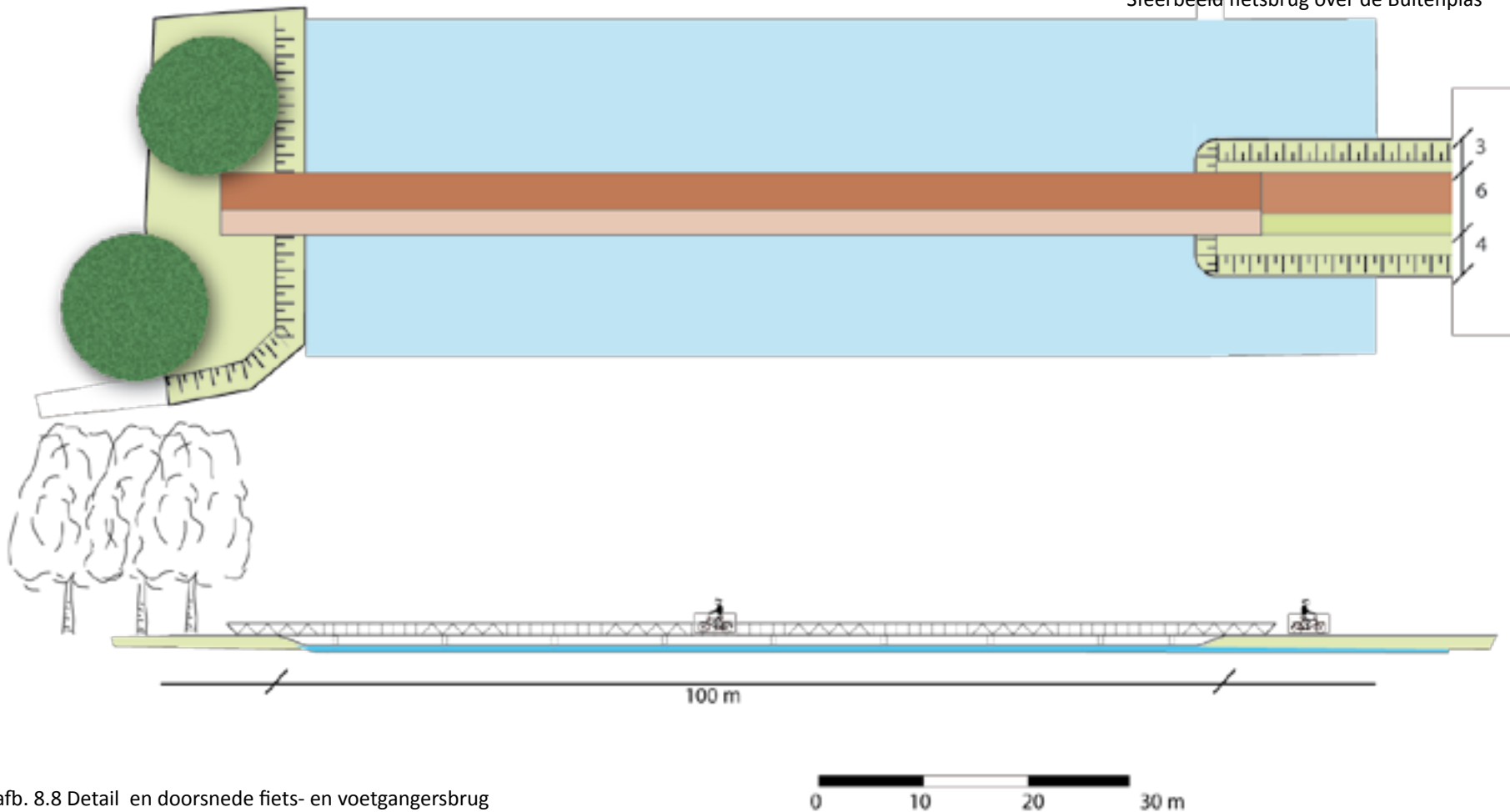
Doorsnede panoramawoning aan de achtertuin richting bos

8.5 De fietsbrug

Over het landgoed loopt een fietsroute. Via het havenpad kwam je op de havendijk. Na de aanleg van de plas is die mogelijkheid er niet meer. Omdat het aantrekkelijk is om de Buitenplas vanaf het water te ervaren komt er een nieuwe verbinding in de vorm van een fiets- en voetgangersbrug van 100 meter lang. Daarna kunnen fietsers verder rijden over een dijkje van 100 meter lengte. (zie afb. 38) Kano's en fluisterbootjes kunnen gemakkelijk onder de brug door varen.

Sfeerbeeld fietsbrug over de Buitenplas

afb. 8.8 Detail en doorsnede fiets- en voetgangersbrug

Bronnen

Boeken en rapporten

Mones, H. en Wijffels J. Rapport Langs vaarten en rivieren, zoektocht naar kleinschalige recreatieve voorzieningen aan het water, Hogeschool Van Hall Larenstein, 2010

Fore, P. en Koelemeijer J. Rapport Gezocht landgoed, een zoektocht voor landgoederen bij de stad, Hogeschool Van Hall Larenstein, 2006

Bal, D. e.a. Handboek natuurdoeltypen. 2e druk Wageningen 2001, Expertisecentrum LNV

Neufert, E. en P. Architects'Data. derde druk, School of Architecture, Oxfords Brooks University

Kwaadsteniet de, P.I.M. e.a. Natuurlijke oevers in beweging, handleiding voor inrichting en beheer van riet- en andere natuurlijke oevers, Stichting LONL landelijke overleg natuur en landschapsbeheer 1993

Rietlanden en moerassen in Noord-Holland, Onderzoeksrapport meer kansen voor natuur, Dienst ruimte en groen, 1990

Berkers, R. e.a. Beeldenboek recreatie, zicht op inrichting en voorzieningen, Stichting Recreatie Kennis en Innovatiecentrum, 2001

PDF

Handboek agrarisch natuurbeheer Landschapsbeheer Nederland, 1998

Rood voor groen landgoederen in Brabant

Van veehouderij naar eigentijds boerenerv, een advies van het kwaliteitsteam Zeeland voor een experiment boererven op St Philipsland, Provincie Zeeland, 2008

Sites

www.geologievannederland.nl

<http://www.aviflevoland.nl/html>

www.soortenbank.nl/soorten

<http://www.zoogdierenwerkgroep.be/>

www.landschapsbeheerNederland

zoogdiervereniging.nl

vogelvisie.nl